

D 5618/2000

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENI GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O

LETO XIV — STEVILKA 1

JANUAR 1981

POSTNINA PLAČANA

PREDVIDEN ZAČETEK OBRATOVANJA V MESECU JANUARJU ZARADI DOLOČENIH OBJEKTIVNIH RAZ-
LOGOV NEKOLIKO DRUGAČEN

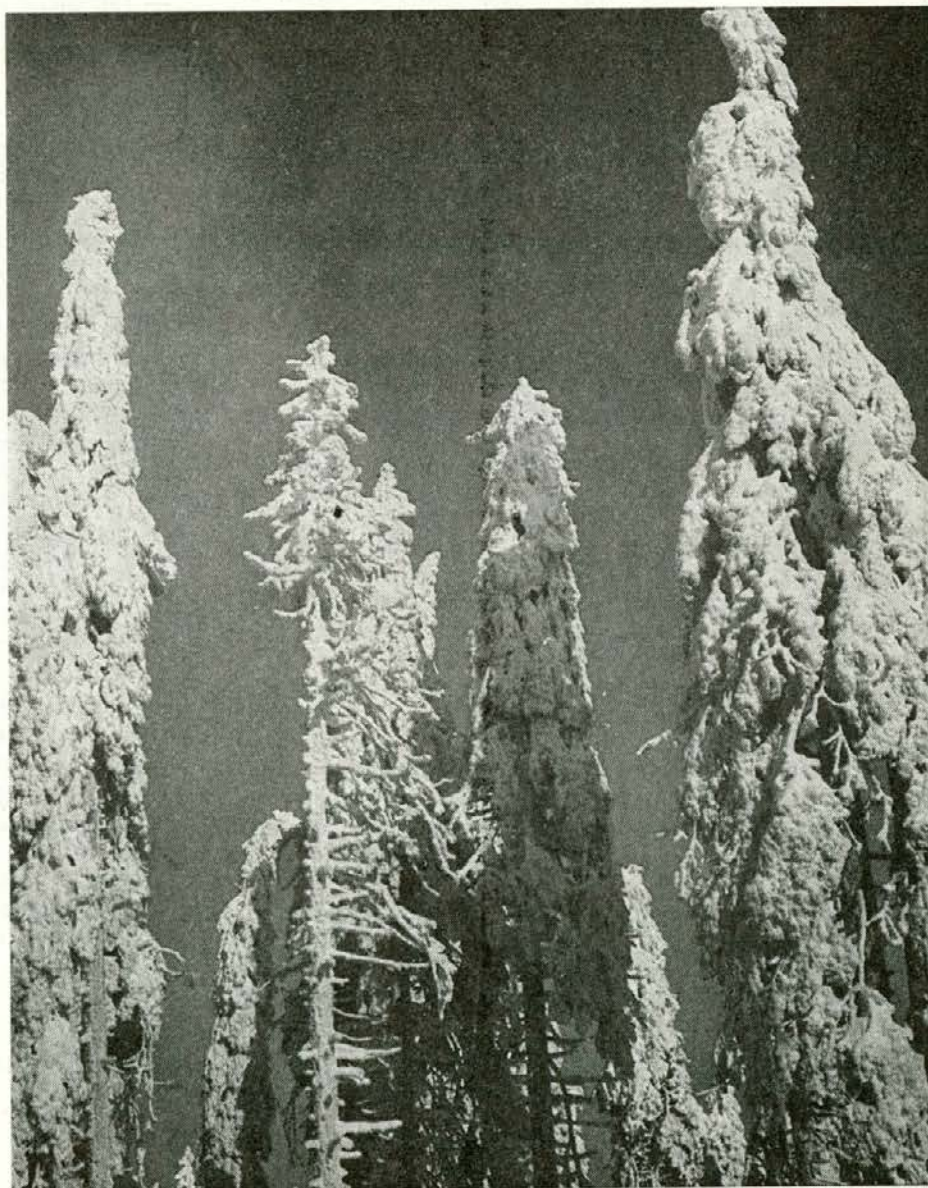
Kdaj začetek obratovanja LPK

V času izgradnje lesno predelovalnega kompleksa Radlje so nas prizadeli problemi uvoznih restrikcij za opremo, projekte smo morali delno spreminjati, pri gradbenih delih pa nas je prizadel prehiter nastop zime. Izvajalci gradbenih del so imeli tudi velike probleme z nabavo materialov zaradi splošnih problemov na trgu, ki so nastopili z omejitvijo uvoza. Pri izvajanju investicije smo se zaradi navedenih objektivnih razlogov opredelili za pospešen tempo izgradnje tovarne oken, ki bi v primeru zakasnitve začetka obratovanja prinesla najbolj negativne finančne posledice. Kljub ogromnim težavam bomo tako že v drugi polovici januarja začeli s poskusnim obratovanjem tovarne oken, v mesecu marcu pa bo proizvodnja v celoti osvojena. Objekta žagarnica in MELES bosta pričela s polno proizvodnjo v mesecu juniju 1981, ker ni bilo mogoče nadoknaditi zamud pri gradbenih delih, montaža opreme pa je v zimskem času otežena.

Glede na to, da proizvodnja v obeh omenjenih TOZD lahko poteka tudi na starih lokacijah, ne bo zamik povzročal prehudih posledic.

V času izgradnje smo uspeli tudi zagotoviti predvideno organiziranost z združitvijo TOZD Tovarna oken Podvelka in TOZD Tovarna stavbnega pohištva Radlje v nov TOZD. Ustrezno smo organizirali strokovne službe novega TOZD tako, da bo ob zmanjšani režiji možno organizirati in voditi zahtevno proizvodnjo dosti uspešneje, kot je to potekalo doslej.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nov TOZD je sprejel že večino ustreznih aktov, ki so pogoj za delo. Kljub združitvi pa bo samoupravno odločanje še vedno potekalo v obeh poslovnih enotah enakopravno.

Visoke obveznosti novega TOZD v naslednjem srednjeročnem obdobju bo najtežje pokrivali zlasti v prvem letu poslovanja, vendar bo kolektiv

pod pogoji predvidenega odnosa cen proizvodnih materialov in cen gotovih izdelkov uspel pokriti poslovne stroške ter odplačati obveznosti. Proizvodni plan bo dosežen tako, da bomo v drugem polletju leta 1981 nadomestili izpad prvih mesecev proizvodnje, pri tem pa moramo zagotoviti permanentno dobavo proizvodnih materialov in surovin.

Kljub temu, da nismo dosegli predvidenega začetka roka proizvodnje, bomo izvedli investicijo z neznatno podražitvijo, zato smatramo, da dosežemo pomemben rezultat zlasti, če upoštevamo brezizgledno situacijo na začetku leta 1980.

Ivan Konečnik, oec.

NEKAJ SE V TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM VENDARLE PREMIKA

Izhajajoč iz težav našega TOZD, ki so vsa leta močno bremenile obveze za komunalno infrastrukturo, je Lesna združenemu delu občine Slovenj Gradec v oktobru predložila samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pokrivanje naložb v infrastrukturo — cesto Legen—Kope. Kako so dojeli ta problem v »Slovenijales« — Tovarni meril Slovenj Gradec, lahko služi kot vzgled. Kope gotovo niso danes več problem Lesne. Rabi jih širša družbena skupnost. In če je temu tako, potem bo jutrišnji dan lepši za vse delavce koroške regije in sodelavce TOZD Gostinstvo in turizem.

»Slovenijales« TOVARNA MERIL Slovenj Gradec
**PREDSEDNIKI OZSS, PREDSEDNIKI ZBOROV,
PREDSEDNIKI V VSEH TOZD IN DSSS TOVARNE
MERIL.**

**PREDMET: SAMOUPRAVNI SPORAZUM O
ZDRUŽEVANJU SREDSTEV ZA POKRIVANJE
NALOŽB V INFRASTRUKTURO CESTA LEGEN—KOPE**

Samoupravni sporazum oziroma njegov predlog je verjetno zadnji poskus, da se reši stečaja TOZD TURIZEM LESNE SLOVENJ GRADEC. Dejstvo je, da se izguba iz poslovanja v tem TOZD izkazuje že nekaj let zaporedoma in da bo tudi za poslovno leto 1980 izkazana v višini ca. 10 milijonov din (ocena LESNE). Taka izguba pa seveda pomeni, da TOZD ne bo sposoben odplačati obresti in ostale dolgove do kreditov, ki se pretežno nanašajo na vlaganja v infrastrukturo centra na KOPAH na POHORJU. V tem trenutku je predvsem potrebna gesta in prispevek gospodarstva občine Slovenj Gradec, da solidarno prispeva svoj delež sanacijskim naporom tega TOZD. Po temeljitih preverjanjih in razporeditvah obveznosti za nekatere objekte na razne TOZD v LESNI, ELEKTRO SLOVENJ GRADEC in delno občinsko komunalno skupnost je ostala v predlogu samoupravnega sporazuma še obveznost za pokrivanje obveznosti in odplačila kredita za cesto LEGEN—KOPE v višini 1.207.852,00 din v letih 1980—1985 (6 let). 5. člen predloga samoupravnega sporazuma predvideva, da bi naj zavezanke sporazuma združevale sredstva po 3.600,00 din (zaposlenega letno) za TOVARNO MERIL znaša to ca. 180.000,00 na leto). V 6. členu pa je predloženo, da bodo udeleženke sporazuma za člane kolektiva zato pridobile

pravico na 50% popust pri ceni vozovnic za žičnice (v organizaciji sindikata).

Strokovne službe TOVARNE MERIL smo obravnavale predlog samoupravnega sporazuma in priporočamo za razpravo in sklepanje sledeče:

— rekreacija in športne aktivnosti tudi naših delavcev v kateremkoli letnem času so na KOPAH na Pohorju dejstva, čeprav je trenutno oskrba pomanjkljiva;

— v center KOPE je bilo vloženega veliko družbenega denarja in zato predvsem nam občanom in delovnim ljudem občine Slovenj Gradec ne more biti vseeno, kaj se bo s tem centrom zgodilo v prihodnje;

— v predlog sporazuma skupna vrednost obveznosti ni tako visoka, da bi je naše gospodarstvo realno ne zmoglo, kar velja tudi za predvideni letni delež TOVARNE MERIL (ca. 180.000,00 din);

— za realizacijo sklepanja in podpisa sporazuma je brez dvoma pomembno, da priznava TOZD TURIZEM 50% popust pri cenah žičnic;

— za nadaljevanje akcije o sprejemanju tega sporazuma pa je seveda potrebna tudi pozitivna usmerjenost družbenopolitične skupnosti in LPO v občini;

— pomembno je, da bi taka akcija v okviru gospodarstva občine Slovenj Gradec imela za posledico odobritev primernih kreditov za objektivno potrebne objekte na PUNGARTU (vzporedna nova žičnica, restavracija) pri Temeljni Koroški banki Slovenj Gradec ob sofinanciranju vseh TOZD LESNA Slovenj Gradec;

— potrebno je precizirati določila oziroma predloga samoupravnega sporazuma tako, da bi se del obveznosti za kredite obračunaval pri vsakem podpisniku direktno kot pogodbeni obveznost iz dohodka.

Ob koncu samo za premislek: nekaj let nazaj smo izgubili železnico. Danes vemo, da je to za ves Slovenj Gradec velika izguba in vsi radi kritiziramo »odgovorne« subjekte tistega časa. Ali ni primer KOPE na Pohorju nekaj podobnega?

Za strokovni kolegij:
DIREKTOR DO:
Peter Petrovič, dipl. ing.

Opomba: Hvala in še enkrat hvala!

TOZD gostinstvo in turizem
LESNA Slovenj Gradec

Obravnavali in sklepali so

Vse temeljne organizacije združenega dela DO LESNA Slovenj Gradec so v času od 15. novembra do 15. decembra 1980 obravnavale in sklepale:

— določile so vrednost točke za mesec november 1980;

— razpisale referendum za sprejem temeljev plana TOZD za srednjeročno obdobje 1981—85;

— obravnavale poslovanje za mesec november 1980;

— obravnavale predlog svobodne menjave delovne skupnosti in interne banke za srednjeročno obdobje 1981 do 1985;

— imenoval inventurne komisije;

— sprejele so samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za cene;

— obravnavale izvršene pogodbe o delu za leto 1979 in 1980;

— obravnavale predloge samoupravnih sporazumov o temeljih planov SIS za obdobje 1981—85.

Posamezne temeljne organizacije so obravnavale še

TOZD Blagovni promet

Zbor delavcev dne 10. 12. 1980

Sprejeli so samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega dohodka v DO LESNA Slovenj Gradec.

TOZD Žaga Otiški vrh

22. seja DS TOZD dne 12. 12. 1980

Obravnavali so plan stanovanjskih potreb za obdobje 1981—85.

TOZD Žaga Mušenik

10. seja DS TOZD dne 19. 11. 1980

Obravnavali so osnutek samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov za srednjeročno obdobje 1981—85 med LESNO Slovenj Gradec in MARLES Maribor.

TOZD Žaga Vuhred

Zbor delavcev dne 8. 12. 1980

Razpravljali so o razpisu referenduma v zvezi s priključitvijo TOZD Žage Vuhred v enotni TOZD LPK Radlje in sprejeli sklep, da se referendum odloži za nedoločen čas.

SAMOUPRAVNI ORGANI

Dne 23. 12. 1980 je imel odbor za gospodarjenje pri DS DO LESNA 3. sejo.

V razpravi so v glavnem obravnavali temelje planov DO LESNA za srednjeročno obdobje 1981—85.

Sprejeti so bili sklepi:

V zvezi z investicijo v TOZD TIP Otiški vrh je potrebno proučiti tudi možnosti pridobivanja zadostne količine lesne surovine.

Odbor za gospodarjenje ugotavlja, da stroški za delovno skupnost skupnih služb preveč naraščajo. Z ozirom na povečanje števila zaposlenih, smatra, da nova organizacija, ki naj bi šla v

Še jih je ostalo — Foto: A. Šertel

smeri racionalizacije, ni dosegla name-na in bo potrebno stroške delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena za srednjeročno obdobje ponovno pregledati. Uvedba popolne avtomatske obdelave za katero združujejo TOZD sredstva, bi moralo voditi, če že ne k zmanjševanju števila zaposlenih, pa vsaj k temu, da se število zaposlenih ne bi povečalo, le v tem primeru bi imela investicija svoj smisel.

Odbor za gospodarjenje tudi smatra, da je predvidene investicije možno realizirati samo pod najbolj optimalnimi pogoji. Glede potrebnih sredstev še vedno ni rešeno vprašanje sovlaganja tujih partnerjev, kar je potrebno rešiti takoj v začetku leta 1981.

Na svoji 2. seji se je 23. 12. 1980 sestala tudi komisija za dohodkovne odnose med TOZD in v DO LESNA.

Razprava je potekala predvsem o:

— določitvi programa dela komisije in rokov za izvedbo posameznih nalog;

— sklenitvi pogodbe z inštitutom za ekonomiko pri VEKŠ Maribor za svetovanje in organiziranje obračunske informacijskega sistema na načelih delitve skupnega prihodka in sodelovanja pri urejanju medsebojnih razmerij na

področju združevanja dela in sredstev na temeljih skupnega prihodka;

— osnovah za ureditev dohodkovnih razmerij med TOZD LESNE na temeljih skupnega prihodka.

Poudariti velja, da je seji komisije prisostvovala tudi delovna skupina CK ZKS, ki jo vodi Peter TOŠ in medobčinski sekretar ZK Mitja Horvat. Delovna skupina CK ZKS je pozitivno ocenila delo komisije za dohodkovne odnose med TOZD in v DO LESNA.

DELO DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

V skladu z delovnim programom konference sindikata LESNE Slovenj Gradec je bila za 22. 12. 1980 sklicana problemska konferenca o osebnih dohodkih delavcev LESNE.

Konferenca naj bi obravnavala problematiko delitve dohodka za osebne dohodke v letu 1980 in izhodišča za leto 1981 in problematiko o izdelavi novega sistema delitve OD v LESNI.

Zaradi nezainteresiranosti posameznih OOZS TOZD konferenca ni bila sklepčna, kar pa se ni zgodilo prvič, saj je bila problemska konferenca sklicana že drugič.

Marija Zakeršnik

NOVOLETNI POZDRAV

Poslušaj, moj dragi, pomiri se — — —
Poglej v svoje srce, v skrito kamrico na koncu,
v neskončni skrivnosti svoje zbegane duše,
boš srečal sebe,
Kajti mir srca je sreča, moj dragi!
Samo ljubezen naj bo vse leto v tebi,
Ustvarjen si, da ljubiš sočloveka.
In Tvoja ljubezen bo osrečevala okrog tebe druge,
To je ono, kar naj ti bo dar za novo leto!
Bodi brez skrbi, vsak bo rad prihajal k tebi
in prinašal ti bo ljubezni, samo ljubezni.
Ohrani se zanjo, moj tovariš,
kakor se bo ona ohranjala za te.
Skupnost bo vaju ohranila enega za drugega.
In nikoli ne boš lačen ljubezni.
Verjemi mi, za ljubezen je potreba iz srca čista sreča.
Ljubiti pomeni za vsako novo leto odkriti sočloveku srce
in vse leto boš nosil v sebi misli na dobre srčne želje.
Zato si podajmo roke, vsi dobri ljudje, ker Titova misel nas vodi
on ostaja z nami, zato podajmo si v svobodi, miru roke.

Viktor Levovnik

ŠTIPENDISTI LESNE

V študijskem letu 1980/81 imamo v DO LESNA Slovenj Gradec 112 rednih štipendistov. Vsako leto objavi LESNA razpis kadrovskih štipendij, nato izobraževalni center pripravi predlog izbora po kriterijih, določenih v samouprav-

nem sporazumu o izobraževanju, štipendiranju in pripravi študiju, ki ga potrdi odbor za kadrovske politike DO Lesne. V tem študijskem letu imamo naslednje štipendiste:

Zap. št.	Priimek in ime	Smer študija	Letnik
1.	Andrejc Hinko	BF — gozdarstvo	absolvent
2.	Cehner Mirko	BF — gozdarstvo	IV.
3.	Krajnc Zdenka	BF — gozdarstvo	I.
4.	Krajnc Jože	BF — gozdarstvo	IV.
5.	Gradišnik Branko	BF — gozdarstvo	II.
6.	Oderlap Ida	BF — gozdarstvo	IV.
7.	Petrič Vlado	BF — gozdarstvo	absolvent
8.	Ruter Ernest	BF — gozdarstvo	IV.
9.	Šater Stojan	BF — gozdarstvo	III.
10.	Tasič Anton	BF — gozdarstvo	IV.
1.	Gaber Danilo	BF — lesarstvo	I.
2.	Grešovnik Miroslav	BF — lesarstvo	II.
3.	Hriberšek Marijana	BF — lesarstvo	absolvent
4.	Kadiš Milena	BF — lesarstvo	IV.
5.	Kaker Vojko	BF — lesarstvo	II.
6.	Keber Simona	BF — lesarstvo	I.
7.	Ranc Danilo	BF — lesarstvo	absolvent
8.	Svetina Srečko	BF — lesarstvo	I.
9.	Šipek Miroslav	BF — lesarstvo	absolvent
1.	Gregor Peter	FAGG — oddelek za geodezijo	I. ponavlja
2.	Triglav Jože	FAGG — oddelek za geodezijo	IV.
3.	Kac Marija	FAGG — oddelek za arhitekturo	I.
4.	Bončina Borut	FAGG — oddelek za arhitekturo	I. v JNA
1.	Tasič Monika	Pravna fakulteta	I.
1.	Ternik Silva	Ekonomska fakulteta	absolvent
1.	Hribernik Drago	Višja tehniška šola — strojništvo	III.
1.	Gašper Marta	VEKŠ — računalništvo	II.
2.	Grobelnik Bojana	VEKŠ — zunanja trgovina	II.
3.	Gnamuš Sonja	VEKŠ — računalništvo	I.
4.	Repotočnik Cveta	VEKŠ — poslovna financa	absolvent
5.	Podjavoršek Marija	VEKŠ — poslovna financa	I. ponavlja
1.	Lahovnik Marijana	Višja šola za socialne delavce — kadrovska sme	absolvent
1.	Potočnik Tomaž	Višja tehniška varnostna šola	v JNA
1.	Brezovnik Vili	Gozdarstva tehniška šola	IV.
2.	Garbus Gvido	Gozdarstva tehniška šola	IV.
3.	Konečnik Matjaž	Gozdarstva tehniška šola	IV.
4.	Kunc Avgust	Gozdarstva tehniška šola	I.
5.	Kogelnik Milan	Gozdarstva tehniška šola	II.
6.	Miklošič Zdravko	Gozdarstva tehniška šola	IV.
7.	Poročnik Milan	Gozdarstva tehniška šola	III.
8.	Smolar Ivan	Gozdarstva tehniška šola	IV.
9.	Vrhnjak Božidar	Gozdarstva tehniška šola	IV.
1.	Cehner Zvonka	Lesarska tehniška šola	I.
2.	Germavc Marko	Lesarska tehniška šola	II.
3.	Gobec Stojan	Lesarska tehniška šola	II.
4.	Jakob Andrej	Lesarska tehniška šola	I.
5.	Kramljak Matjaž	Lesarska tehniška šola	I.
6.	Kotnik Robert	Lesarska tehniška šola	IV.
7.	Laznik Jožica	Lesarska tehniška šola	IV.
8.	Matajdl Suzana	Lesarska tehniška šola	III.
9.	Podgornik Zoran	Lesarska tehniška šola	II.
10.	Škarlovnik Zlatka	Lesarska tehniška šola	IV.
11.	Rogina Branko	Lesarska tehniška šola	I.
12.	Sušec Silvo	Lesarska tehniška šola	III.
13.	Šopar Jelka	Lesarska tehniška šola	III.
14.	Švajger Gregor	Lesarska tehniška šola	IV.
15.	Švajger Jožica	Lesarska tehniška šola	I.
1.	Ajtnik Branka	Ekonomska srednja šola	IV.
2.	Bordjan Adela	Ekonomska srednja šola	III.
3.	Lampret Andrej	Ekonomska srednja šola	II.
4.	Logar Meta	Ekonomska srednja šola	II.
5.	Logar Bogdan	Ekonomska srednja šola	IV.
6.	Močivnik Fanika	Ekonomska srednja šola	IV.
7.	Pogladič Miran	Ekonomska srednja šola	III.
8.	Rožej Marija	Ekonomska srednja šola	I.

Zap. št.	Priimek in ime	Smer študija	Letnik
9.	Hajnže Marija	Ekonomska srednja šola	I.
10.	Pečolar Jožica	Ekonomska srednja šola	I.
11.	Rožej Meta	Ekonomska srednja šola	III.
12.	Večko Hedvika	Ekonomska srednja šola	IV.
13.	Virtič Boris	Ekonomska srednja šola	IV.
14.	Založnik Metka	Ekonomska srednja šola	III.
15.	Zganec Sonja	Ekonomska srednja šola	II.
1.	Toš Romana	Šola za oblikovanje	III.
1.	Matavž Dragica	Upravno administrativna šola	I.
2.	Pohovnikar Metka	Upravno administrativna šola	III.
3.	Turičnik Andreja	Upravno administrativna šola	IV.
1.	Krebs Renata	Kemijska tehniška šola	II.
2.	Perše Marja	Kemijska tehniška šola	II.
1.	Tisnikar Miroslav	Tehniška strojna šola	II.
2.	Repotočnik Jože	Tehniška strojna šola	I.
1.	Hribernik Ljudmila	Poklicna lesarska šola	III.
2.	Jamer Štefka	Poklicna lesarska šola	III.
3.	Kreuch Miran	Poklicna lesarska šola	I.
4.	Majcen Andrej	Poklicna lesarska šola	I.
5.	Namestnik Štefan	Poklicna lesarska šola	II.
6.	Počič Zlatko	Poklicna lesarska šola	III.
7.	Robnik Bogdan	Poklicna lesarska šola	II.
8.	Pavlič Miro	Poklicna lesarska šola	I.
9.	Knez Franc	Poklicna lesarska šola	I.
10.	Erste Bernard	Poklicna lesarska šola	I.
11.	Smrtnik Ivan	Poklicna lesarska šola	II.
12.	Strmčnik Andreja	Poklicna lesarska šola	II.
13.	Štavdeker Ludvik	Poklicna lesarska šola	II.
14.	Ternik Dušan	Poklicna lesarska šola	II.
15.	Pipuš Zdravko	Poklicna lesarska šola	II.
1.	Cokan Igor	Poklicna elektro šola Maribor	II.
2.	Kukenberger Matjaž	Poklicna elektro šola Maribor	II.
3.	Poderčnik Ferdo	Poklicna elektro šola Maribor	II.
4.	Poberžnik Rajko	Poklicna elektro šola Maribor	III.
5.	Vaukman Zdravko	Poklicna elektro šola Maribor	III.
6.	Uršnik Branko	Poklicna elektro šola Maribor	III.
7.	Veronik Zlatko	Poklicna elektro šola Maribor	III.
8.	Žvikart Dušan	Poklicna elektro šola Maribor	III.
9.	Račnik Jurij	Poklicna elektro šola Maribor	II.
1.	Gros Zvonko	Poklicna avtomehanska šola Maribor	III.
2.	Hutmajer Vojko	Poklicna avtomehanska šola Maribor	III.
3.	Paradiš Ludvik	Poklicna avtomehanska šola Maribor	II.
4.	Sušec Milorad	Poklicna avtomehanska šola Maribor	II.
1.	Kočevar Darko	Poklicna kovinarska šola Ravne	III.
2.	Konečnik Danilo	Poklicna kovinarska šola Ravne	III.
1.	Bricman Danica	Poklicna gostinska šola — kuhar	II.
2.	Virtič Rozalija	Poklicna gostinska šola — kuhar	II.

Seznam štipendistov ob delu bomo objavili v naslednji številki

Marija Iršič

SREČANJE ŠTIPENDISTOV

Dne 28. 11. 1980 smo organizirali srečanje štipendistov LESNE. Srečanje je pričela tov. Marija Sekirnik, dipl. inž. gozd. Po pozdravu in objavi dnevnega reda je spregovoril tov. Peter Planinšek, dipl. inž. gozd. — glavni direktor LESNE. Opisal je področje gozdarstva in lesarstva, razčlenil dosedanje investicije ter kadrovske potrebe in prikazal perspektivo štipendistov glede zaposlitve v LESNI. Spregovoril je tudi o planu LESNE za srednjeročno obdobje 1981—1985.

Tov. Sekirnikova je razložila samoupravni sporazum o štipendiranju in odgovarjala na številna vprašanja štipendistov v zvezi s štipendiranjem.

Srečanja se je udeležilo 60 štipendistov, zaključili pa smo ga z zakusko v hotelu KOROTAN.

Ivo Lipovšek

ČESTITKA

SODELAVCI TOK GOZDARSTVA RAVNE ISKRENO ČESTITAJO DIREKTORJU LOGAR JOŽETU ZA VISOKO PRIZNANJE »RED DELA Z ZLATIM VENCEM«, KI GA JE PREJEL.

SODELAVCI

Glasillo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija n. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Oto Pisnik, Hedvika Janše, Nada Černič, Marjan Čuješ, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5100 izvodov — Kličje in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1981

Štipeidisti Lesne smo se sestali

Ta članek sem napisal z namenom, da bi Lesno vzpodbudil, da bi tudi v bodoče nadaljevala z rednim obveščanjem štipeidistov na skupnih sestankih. Prav gotovo se pri štipeidiski politiki neprestano pojavljajo problemi (kje pa ni problemov?), ki jih veliko lažje rešujemo s skupnimi dogovori kot pa vsak zase. Vsaka medalja ima svojo prednjo in zadnjo stran, zato je treba tudi vsak problem gledati z več zornih kotov. Kolikokrat štipeidisti preklinjamo in se jezimo na štipeiditorja, čeprav so vzroki naše nejevolje skriti drugje, a mi vidimo pač samo tisto, kar se da slutiti z bežnim opazovanjem in ne tisto, kar se skriva za zaveso.

Obvestilo o sestanku štipeidistov, ki je potekal v petek, 28. novembra, me je resnično razveselilo. Ne zato, ker sem se tisti dan izmaknil pouku, ampak zato, ker mi marsikaj ni bilo jasno, zanimalo me je poslovanje, skratka, želel sem tesnejšega stika s tistim, ki mi daje denar. Škoda, da je bil tak sestanek v treh letih, kar sem štipeidist, prvi. Upam, da bo zdaj vsako le-

to, saj taka štipeidiska politika nedvomno veliko prispeva k boljšim odnosom. Ta sklep smo sprejeli tudi na koncu sestanka. Tak zbor štipeidistov naj bo vsako leto vsaj enkrat ali celo večkrat, če se bodo pojavljali posebni problemi. Dnevni red je obsegal predvsem tekočo problematiko, poročilo direktorja Lesne o poslovanju in seveda diskusija o naših problemih. Zbrani smo bili takorekoč z vseh vetrov, saj je Lesna velik kompleks, ki rabi delavce najrazličnejših strok. Največ je bilo dijakov lesne in gozdarske šole. Poleg dijakov so bili tudi študentje, ki so ravno tako štipeidisti. Prav ti so se najbolj vključili v razpravo, malo zato, ker povzroča študij pač večje težave kot srednja šola, malo pa zato, ker so pač bolj vešč v razpravi. Pokazalo se je, da vsekakor so problemi, a ne nerešljivi in da že preprost pogovor lahko veliko pomaga. Čeprav se v celoti ne strinjam s tistim, kar je kot zastopnica Lesne povedala tovarišica Sekirnikova, lahko vseeno rečem, da sem našel odgovor na kopico nerešenih vprašanj!

Zanimivo je bilo tudi poročilo direktorja o poslovanju. Videli smo, da organizacija nikakor ne stoji slabo, edina črna točka je turizem, ki proizvaja čudovito izgubo, a o tem je bilo že toliko govora, da se mi ne zdi umestno, da bi o tem razpravljali.

Že v začetku sem dejal, da pišem prispevek z namenom, da bi dokazal mnogostransko koristnost teh srečanj s štipeidisti. Prepričan pa sem, da tudi mnogi drugi vemo o samem poslovanju in o delovni organizaciji bore malo. V tistem kratkem času, kolikor je trajal sestanek, pa sem spoznal veliko novega in koristnega.

Po zboru štipeidistov smo odšli na malico, ki so nam jo pripravili.

Takšni sestanki prispevajo k boljši informiranosti, s tem pa tudi k veliko boljšim odnosom na relaciji štipeidist—štipeiditor. Menim, da bi s takim delom Lesna morala nadaljevati tudi v bodoče.

Milan Poročnik

Kadrovske vesti

Prišli v TOZD (november 1980)

Priimek in ime — Datum nastopa dela — Prof. pokl. po dej. izobrazbi — Profil pokl. po del. mestu — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Tretjak Jože, 19. 11. 1980, KV-gozd. del., KV-gozd. del., iz JNA

TOZD ŽAGA MISLINJA

Zaponšek Zdravko, 10. 11. 1980, PK-delavec, PK-delavec

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Lakič Branka, 1. 11. 1980, NK-delavka, PK-delavka, Tovarna les. in lep.

Svegelj Jurij, 6. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec, Kom. podj. Prevalje

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Bukovec Herman, 1. 11. 1980, KV-delavec, KV-delavec, Viator Prevalje

Potočnik Peter, 1. 11. 1980, KV-delavec, KV-delavec, Rudnik Mežica

Komprij Ivan, 4. 11. 1980, VŠS-delavec, VŠS-delavec, Rudnik Mežica

Ružička Ivka, 5. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec, Železarna Ravne

Berložnik Suzana, 6. 11. 1980, KV-delavec, PK-delavec, prva zaposlitev

Rahten Marija, 11. 11. 1980, KV-delavec, PK-delavec, Merx Ravne

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Peruš Janez, 10. 11. 1980, PK-delavec, PK-pom. pri stroju Vogrin Zdravko, 13. 11. 1980, PK-delavec, PK-drobljenje les. odpadkov

Kaudik Vlado, 19. 11. 1980, PK-delavec, PK-pom. pri stroju Gangl Marjan, 24. 11. 1980, PK-delavec, PK-skl. delavec

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA

Pisnik Marjeta, 1. 11. 1980, NK-delavec, PK-mizar. dela, prva zaposlitev

Marhl Erika, 1. 11. 1980, NK-delavec, PK-mizar. dela, prva zaposlitev

Vinšek Danilo, 1. 11. 1980, NK-delavec, PK-mizar. dela, Gorenje Muta

Žerjav Anton, 5. 11. 1980, NK-delavec, PK-mizar. dela, Intes Maribor

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Valente Dušan, 3. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec, iz JNA

Lipuš Darja, 3. 11. 1980, KV-delavka, KV-delavka, TP Maribor

Sagran Anton, 10. 11. 1980, SS-delavec, SS-pripravniki, prva zaposlitev

Vaelenti Miran, 13. 11. 1980, KV-delavec, KV-delavec, Marles Podvelka

Milavc Stanko, 24. 11. 1980, NK-delavec, KV-delavec, JNA Lipuš Drago, 17. 11. 1980, NK-delavec, KV-delavec, iz JNA

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Ravnjak Zlatko, 3. 11. 1980, SS-delavec, KV-delavec, prva zaposlitev

Vegi Ljubo, 3. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec, prva zaposlitev

Krejan Zdenko, 10. 11. 1980, SS-delavec, KV-delavec, prva zaposlitev

Ajd Darko, 19. 11. 1980, SS-delavec, PK-delavec, prva zaposlitev

Štrabac Ante, 20. 11. 1980, KV-delavec, PK-delavec, Ko-grad Prevalje

Jezdimirovič Momčilo, 25. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec, TP Pameče

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Breznik Andrej, 6. 11. 1980, KV-delavec, KV-delavec

TOZD TRANSPORT IN SERVISI

Kac Alojz, 1. 11. 1980, KV-avtoelekt., KV-avtoelekt., Ko-šaki Maribor

Bošnik Drago, 1. 11. 1980, KV-avtomoh., KV-avtomoh., iz JNA

Kokoš Lilijana, 11. 11. 1980, NK-delavka, PK-snažilica, Haračič Savija

Ilič Mara, 20. 11. 1980, NK-delavka, PK-čistilica, Gorenje Velenje

Hutmajer Vojko, 24. 11. 1980, KV-voznik vilič., KV-ključ. III., prva zaposlitev

Odšli iz TOZD (november 1980)

Priimek in ime — Datum prenehanja dela — Prof. pokl. po dej. izobrazbi — Prof. pokl. po del. mestu — Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVA DRAVOGRAD

Popič Marjana, 31. 10. 1980, SS-ekonom. tehnik, SS-ekonom. teh., DSSP

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Medved Stanislav, 18. 10. 1980, NK-delavec, PK-delavec
Burjak Edvard, 13. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Berložnik Suzana, 10. 11. 1980, KV-delavka, PK-delavka

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Ovčak Vera, 19. 11. 1980, KV-kuharica, KV-vodja spaj. furnirja

Hirte Milka, 30. 11. 1980, KV-delavka, PK-pomoč. čeljenja furnirja

TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE

Novak Friderik, 10. 11. 1980, NK-delavec, PK-mizar. dela

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Perc Jože, 31. 10. 1980, NK-delavec, PK-delavec, Marles Lovrenc

Račnik Jože, 5. 9. 1980, NK-delavec, PK-delavec

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

Šinko Bojan, 28. 11. 1980, VK-delavec, SS-delavec, Tovarna meril

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Šubašič Peter, 12. 11. 1980, KV-delavec, PK-delavec

Mamič Dragutin, 12. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec

Grgič Ivan, 12. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec

Grabovac Mirko, 21. 10. 1980, NK-delavec, PK-delavec

Grgič Blaž, 12. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec

Devčič Ivica, 25. 11. 1980, NK-delavec, PK-delavec

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Breznik Andrej, 5. 11. 1980, KV-avtoelekt., KV-avtoelekt., Gradnje, Slovenj Gradec

GIBANJE DELAVCEV V MESECU NOVEMBRU 1980

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	43	4	47
Gozdarstvo Mislinja	56	4	60
Gozdarstvo Črna	141	11	152
Gozdarstvo Radlje	136	21	157
TOK gozd. Slov. Gradec	35	2	37
TOK gozd. Radlje	35	5	40
TOK gozd. Ravne	30	6	36
TOK gozd. Dravograd	15	2	17
Žaga Mislinja	47	6	53
Žaga Otiški vrh	54	10	64
Žaga Mušenik	40	7	47
Žaga Vuhred	71	10	81
Tovarna pohišta Prevalje	74	128	202
Tovarna pohišta Pameče	173	186	359
Tovarna stavb. poh. Radlje	74	31	105
Tovarna oken Podvelka	98	102	200
Tovarna ivernih plošč			
Otiški vrh	202	25	227
Gradnje Slovenj Gradec	71	7	78
Transport in servisi			
Pameče	137	14	151
Centralno lesno skladišče			
Otiški vrh	38	5	43
Nova oprema Slovenj			
Gradec	174	139	313
Delovna skupnost za opravl.			
del skupnega pomena	73	145	218
Gostinstvo in turizem			
Slovenj Gradec	14	16+3 v	30+3 v
Blagovni promet Slovenj			
Gradec	61	154	115
SKUPAJ	1892	940+3	2832+3

Darinka Urbanc

MISLI IN PREDLOGI O ZIMSKI SLUŽBI

V lanskih številkah VIHARNIKA sem večkrat zasledil pisanje o naši zimski službi, o tem, kako nevarno in težavno je pluzenje cest, posebno gozdnih, ki so nemalokrat tudi slabo vzdrževane, polne kotanj in kamenja, ki je od vsega najbolj zahtevno in nevarno. K temu pisanju bi rad dodal nekaj misli in izkušenj, ki sem si jih v letih, od kar plužim, že precej nabral.

Najprej bi omenil, v kolikšno nevarnost se pravzaprav podaja človek, ko se sam prebija po samotnih cestah, daleč proč od ljudi in to nemalokrat ponoči. Ne vem, ali kdaj kateri od nas, ki to delo vršimo, pomisli, kaj se nam lahko v takih okoliščinah zgodi. Najmanj kar je, je okvara na stroju, ko moraš morda kako uro pešačiti do prvega, ki ti lahko pomaga. Če pa bi se zgodila nesreča človeku samemu, bi bil najbrž rezultat ta, da bi ga našli šele potem, ko bi že bila pomoč prepozna. Res, varnost je prva stvar, ki daje misliti človeku, ki pluženje prevzema. Druga stvar, ki se tiče pluženja, so urne postavke. Nemalokrat se tisti, ki plužimo, sprašujemo, zakaj so cene strojnih ur deset, dvajset in tudi več starih tisočakov nižje za privatnika kot za družbeni sektor, pa četudi gre za isti ali celo za močnejši stroj, ko pa menda vsi vemo, da se oba stroja napajata z enako dragim gorivom in mazivom, oba se enako izrabljata in oba sta bila kupljena za že tako pretirano visoko ceno. Jasno pa je, da za pluženje ni dovolj samo traktor, ampak je potreben še plug, za katerega je že danes treba odšteti tudi do deset starih milijonov, kdaj pa se vse to amortizira, je pa še samo vprašanje. Vse to pa ni kupljeno samo od kubikov lesa, temveč tudi od litrov mleka in kilogramov prodanega mesa. Vedno toliko govorimo in pišemo, da je potrebno pred zimo ceste za pluženje pripraviti. V prvi vrsti je potrebno odstraniti preblizu naravnani les, urediti propuste in po možnosti ceste še zgredirati, vendar govorjenja so eno, dejstva pa drugo. Posledice pa spet čuti tisti, ki ceste pluži. Prav zaradi teh napak nemalokrat pride do težjih okvar na trak-

(Nadaljevanje na 8. strani)

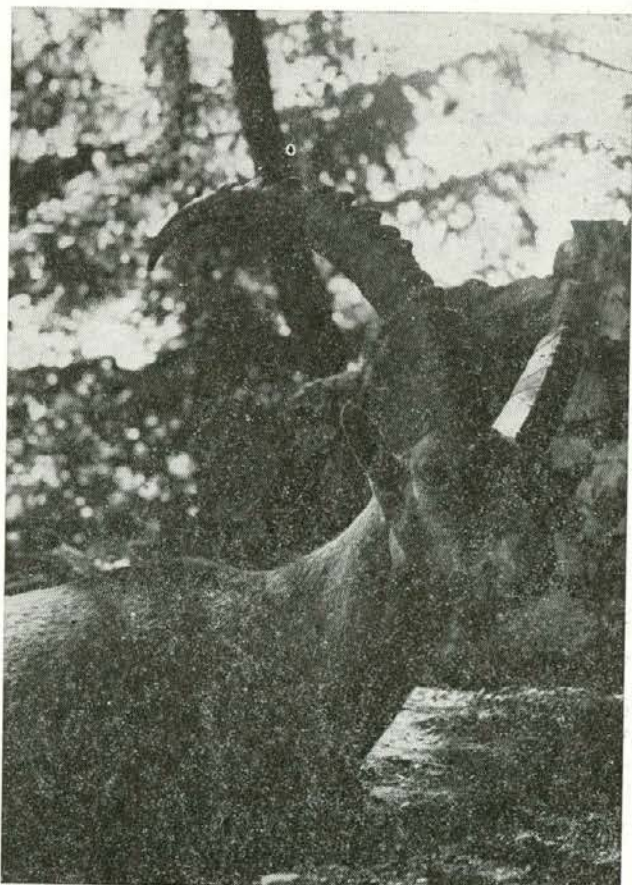

Foto: A. Šertel

(Nadaljevanje s 7. strani)

torjih, plugih in frezah. Vprašujemo se — koliko se damo »farbat«, ali ne ostane niti toliko barve, da bi se pobarvali snežni koli, ki bi morali biti zabiti pri cestah. Vsi se dobro zavedamo, da je pluzenje res v veliko breme tistemu, ki ga plačuje, vendar smo že začeli pozabljati na oddaljene višinske kmete, ki so v letnem času oddali svoj etat in s tem tudi dinar za vzdrževanje cest, v katerega je vključeno tudi pluzenje.

Skoraj vsak mesec smo sposobni napisati kak samoupravni sporazum, nismo pa sposobni napisati tistega, v katerem bi se zbiral tudi denar od ostalih koristnikov cest kot so Rudnik Mežica, Železarna Ravne in drugi, katerih delavci se vsakodnevno vozijo po deset ali več kilometrov s svojimi

vozili do prvega avtobusa. Za te pa je še najbolj pomembno, ob katerem času so ceste spluzene. Zato nikakor ni pravično, da vse te stroške krije samo gozdni dinar, če pa smo koristniki vsi.

Velikokrat se na naših političnih forumih tolčejo po prsih, koliko je že bilo storjenega za ohranitev žive meje in obstoj višinskih kmetij. Toda, če jim ne bomo nudili niti najosnovnejših pogojev, med katere sodi v prvi vrsti prevoznost cest, potem so tudi vsa ostala prizadevanja zaman. Ob dejstvih, da meščanu komunalci preplužijo in »prekidajo« ceste do hišnih vrat, se mi, ki živimo v planinah, res lahko počutimo manj vredne, medtem ko pri dajtvah in davkih pridno rimenemo v ospredje...

Jože Kumer

BRALCI PIŠEJO

SPOŠTOVANI PROFESOR ŽIŽEK

Priznati moram, da me je presenetila vaša dobronamerna pripomba v prid VIHARNIKA in v škodo meni, kot SOTRUDNICI Viharnika. Je to edino ime, ki ste se ga spomnili v divji jezi na ljudi z neznanjem zemljepisa naše ožje slovenske domovine? Kako si upate trditi, prof. Žižek, da ne znam zemljepisa, če ste prebrali le moj literarni prispevek? Pa tudi poznate me ne! Kako si upate dati tako obsodbo ob literarnem prispevku?! Saj to vendar ni bil potopis, ni bila kronika, ni bila znanstvena razprava, ampak literarni prispevek s čisto drugačnimi značilnostmi in s povsem svojim namenom! In če so Nemci dali dolini, ki ji je ime Rož, napačno ime Rosental, potem so storili napako oni in ne jaz. Naj vam povem, da jo tudi domačini imenujejo Rožna dolina, torej prav tako narobe, kot jo narobe imenujem jaz. Toda če jo tako imenujejo ljudje, ki tam živijo, jo smem tako imenovati tudi jaz. To trditev naj podkrepim z nekoliko obrabljenim primerom: Slovenci sklanjamo samostalnik Beltinci v rodilniku: Beltincev, medtem ko domačini sklanjajo Beltinci, Beltinec. Kdo jim sme reči, da tako ni prav, če ta izraz živi med ljudmi?!

Strinjam se z vami, prof. Žižek, da je pravilno ime Rož, nisem pa prepričana, da je pravilno SAMO Rož.

Ne vem, s čim se ukvarjate, ker hkrati v eni sapi ocenjujete jezikovno in vsebinsko plat Viharnika. Pa vendar se mi je porodilo vprašanje, kako lahko ocenjujete jezikovno plat glasila, če imate tudi sami pomanjkljivosti v slovenskem izrazoslovju. Izraz »slično« vendar ni slovenski!

Vaše dobronamerne pripombe s precej ironičnim prizvokom so me tako zbudile, da sem se vam morala oglasiti, čeprav nisem prepričana, ali ni ta najin boj podoben pravdi Butalcev za oslovo senco, kajti v bistvu v vašem prispevku cenim strokovno razlago. Zakaj tako? Pa brez zamere!

Martina Podričnik

PISMO BRALCEV

V predzadnji številki našega glasila je dopisnica v potopisu Po poteh Avnoy (Stran 12) po svojih bežnih popotnih vtisih sklepala, da je Bosna nerodovita dežela. Pripoveduje namreč tole: »Peljali smo se kilometre in kilometre, po par ur skupaj, pa nismo videli drugega kot pust nerodoviten svet. Samo

kamenje in pritlikavo grmovje. Ko smo zrlj skozi okna v ta puščavski svet, se je prenekateremu stožilo po naših gozdovih...

Če bi nekritični bralec, ki je malo znanja odnesel iz šolskih klopi, bolj verjel njej-očividci kot pa svojim bivšim učiteljem, bi pač slabo ocenjeval sedanje in bodoče gospodarsko stanje te obširne pokrajine. Zato čutim kot svojo dolžnost, da gornjo desinformacijo z vseh vidikov pojasnim.

Naša dopisnica se je s sto kooperanti TOK Ravne vozila skozi zahodno Bosno na relaciji Jasenovac—Banja Luka—Jajce—Bosanski Petrovac—Drvar—Bosansko Grahovo. Samo na odseku Banja Luka—Jajce, med vožnjo skozi kanjon Vrbasa, je iz avtobusa bil zelo ozek razgled v ostenja soteske in ni bilo mogoče videti nad sabo temnih gozdov Manjače in Čemernice, vsa ostala pot je pa vodila po odprtem svetu, večinoma pašnikih, do kamor je segala ravnina, medtem ko se je začel z vznožji hribov gozdnat svet Kozare, Lisine, Srnetice in Grmeča. Ko ste se za Bos. Petrovcem pričeli vzpenjati, ste že bili v lepih lesovih Klekovače in nato Lunjevače vse do Drvara, ki že s svojim imenom priča o lesnem bogastvu svoje okolice. Za Drvarjem vse do Grahovega ste se vozili deloma prek lepih pašnikov s čredami ovac, deloma skozi šume Vijenca vse do dalmatinske meje na vrhu serpentin nad Strmcem. Tu vas pa je res pričakalo samo kamenje in pritlikavo grmovje in bolj ko ste se bližali Jadranu, bolj je svet postal puščavski. Tu ste se vozili skozi najrevnejši predel Jugoslavije — Dalmatinsko Zagoro. Tako so verjetno ti zadnji vtisi ostali najmočnejši in so prevladali za mnenje o Bosni.

Če bo naša dopisnica imela priložnost obiskati osrednjo in vzhodno Bosno, kar ji toplo priporočam, se bo na

lastne oči lahko prepričala, da ni umestno vtise z delcev imeti za vtise o celoti, ker so ravno okoli Sarajeva od Majevice do Zelen gore največji kompleksi gozdov, kar enajst večjih kot je pohorski, ki je največji v Sloveniji. Vsak boljši atlas pokaže med gospodarskimi kartami tudi zemljevid gozdnega bogastva Jugoslavije, kjer je BiH na prvem mestu z 22.000 km² gozdov, Hrvatska z 20.000, Srbija brez Vojvodine in Kosmeta s 17.500 in nato Slovenija z okoli 9.000 km². Da bo Bosna še dolgo obdržala to prvenstvo, smemo sklepati tudi po tem, da tudi letos vodi med vsemi republikami pri pogozdovanju.

Da je dopisnica tega potopisa dobila tak vtis o Bosni, pade del krivde še na zgodovino, del pa na miselnost Slovencev. Res je, kdor se vozi po nekdanjih turških pokrajinah Balkana, opazi ob nekdanjih važnih cestah kar se le da široka pasova brez drevja. Da bi zavarovali vračajoče se oddelke iz vdorov na Hrvaško in v Slovenijo, ki so prinašali dragocen plen in mnogo živeža, pred napadi hajdukov, so ob teh poteh posekali čimveč drevja. Tako ima še dandanes Šumadija ime po nekdanjih prostranih gozdovih, ki so jih Turki zaradi številnih hajdukov dodobra izkrčili. Isto so počeli pri nas nemški okupatorji iz strahu pred partizani.

Del krivde, da se je dopisnica tako »krepko« izrazila o Bosni, pa je v miselnosti slovenskega podeželskega ljudstva, ki je skoz stoletja živelo s svojimi gozdovi. Za takega pristnega slovenskega deželana je vsak svet brez drevja, pa naj bo to nepregleden pašnik ali morje hiš — prava puščava. Tako se je naša dopisnica nehote sama »izdala«, da je še prava, pristna Slovenka, doma v bližini naših prelepih gozdov, ki so ji tako pri srcu.

Albin Žižek

VSEM BIVŠIM SODELAVCEM, UPOKOJENCEM
TER OSTALIM ZAPOSLENIM PRI LESNI — SLO-
VENJ GRADEC IN NJENIH TOZD, ŽELIM SREČNO
IN USPEŠNO NOVO LETO — 1981, UPOKOJENKA
IZ TOZD — BLAGOVNI PROMET.

Marija Krevh

Zdrava pitna voda - pomemben faktor uspešnega SLO

Brez vode ni življenja! Ugotovitev, ki je stara prav toliko kot človek. Težko pa je reči, da se pomembnosti tega gesla v celoti zavedamo. Onesnaženo okolje, neurejena odlagališča smeti in odpadkov, nekontroliran izliv industrijskih in hišnih odplak v kanalizacijo in vodotoke, premajhna skrb za vzdrževanje vodovodnega omrežja, opuščanje gradnje čistilnih naprav, defektna kanalizacija, ob tem pa večkrat skrajno neodgovorno ravnanje tistih, ki skrbijo za naš industrijski in urbanistični razvoj naselij pogojuje dejstvo, da danes poprečen Slovenec pije poprečno slabšo vodo kot pred tridesetimi leti. Podatek, da 64 % Slovencev pije bakteriološko ali kemično neprimerno vodo, je zastrašujoč.

V naši regiji, to je na področju občin Dravograd, Radlje, Ravne in Slovenj Gradec je stanje vodooskrbe priлично dobro, dasi ne zadovoljuje v celoti vseh z zakonom predpisanih normativov, ki se nanašajo na kvaliteto pitne vode.

Higiensko-epidemiološka služba Koroškega zdravstvenega doma, ki vrši nadzor nad vodovodnimi objekti in kvaliteto pitne vode, s stanjem ni povsem zadovoljna. Res je, da v zadnjih desetih letih na našem področju ni bilo hidrične epidemije črevesne nalezljive bolezni, toda le-ta lahko izbruhne vsak trenutek. Epidemij, kjer je vzrok okužena voda, je v Sloveniji precej in vedno oboli večje število ljudi oz. vsi, ki okuženo vodo pijejo.

Zakaj oz. kako se voda okuži?

Glavni vzroki okužbe voda so:

— neurejene greznice, kjer gnojna voda vteka v zajetje ali talno vodo,

— defektna kanalizacija, ki prepušča odplake in fekalije v plast talne vode,

— nepravilno zgrajena zajetja,

— počena betonska armatura vodovodnih bazenov oz. rezervoarjev,

— vodno zajetje pod neurejenim gnojiščem,

— gnojenje vrtov in travnikov v bližini vodnega zajetja ali talne vode,

— okvara na hišni kanalizacijski ali vodovodni inštalaciji,

— defekt na vodovodnem omrežju pod cesto.

Vodo v javnem vodovodu lahko okuži med popravilom vodovodnega omrežja tudi ništalater, ki je pred kratkim prebolel nalezljivo črevesno obolenje in še ni očiščen bolezenskih klic. Na tak način je bilo po vojni okuženih precej javnih vodovodov in obolelih veliko število uporabnikov (Hrastnik, Logatec, Portorož).

Tudi poplave površinskih voda, ki zalijejo vodne objekte, v večini primerov povzročijo začasno okužbo vode in predstavljajo potencialno nevarnost za izbruh epidemije črevesne nalezljive bolezni.

Podobna nevarnost preti tudi ob potresih, kjer se poškodujejo vodovodna in kanalizacijska omrežja.

Posledice uporabe okužene vode

Uživanje okužene pitne vode ne privede vedno do izbruha črevesne nalezljive bolezni oz. epidemije. Dokazano je, da na področjih, kjer je pitna voda večkrat v letu okužena (po evidenci kontrole pitnih voda), pogostejše prihaja do drisk ali celo do posameznih primerov obolenja za tifusom ali paratifusom. Takšnih kritičnih območij je v naši regiji precej. Ena izmed posledic je tudi nalezljiva zlatenica, ki je že kar pogost pojav v šolah in vrtcih. Povzročitelj te bolezni prodre v javno vodovodno omrežje in povzroči epidemijo. Da je ravno med otroci največ primerov te bolezni, utemeljuje dejstvo, da le ti popijejo več vode iz javnih vodovodov.

Dolgotrajno uživanje okužene vode zmanjšuje odpornost organizma, sčasoma se začne pojavljati driske, lažje ali težje oblike bruhanja, ki lahko postopoma preidejo v epidemijo.

Ob vsem omenjenem je razumljivo, kako velik pomen ima oskrba z zdravim pitno vodo tudi pri obrambni sposobnosti občanov.

V izrednih pogojih splošnega ljudskega odpora moramo še toliko bolj skrbeti, da prebivalstvo uživa zdravo pitno vodo, da so vodni objekti brezhibni, negovani, zaščiteni in čistilni. Zamislimo si enoto civilne zaščite, teritorialne obrambe ali partizansko edinico, ki se zaradi izvrševanja svojih obrambnih ali družbeno-zaščitnih dolžnosti zadržuje na območju sumljive ali okužene pitne vode. V trenutku lahko izpade od obrambe vsa enota ali celo vse prebivalstvo prizadetega področja.

Vodna epidemija črevesne nalezljive bolezni položi v posteljo nekaj sto ljudi in s tem je občutno zmanjšana obrambna sposobnost naroda.

Ta faktor pogostokrat izkorišča sovražnik in razne diverzantske skupine, ki poskušajo na najcenejši način izločiti iz boja nasprotne borce in domače prebivalstvo.

Že zaradi tega je nujno, da vsi, ki so zadolženi za oskrbovanje vodnih objektov (vaški vodovodni odbori, komunalna podjetja, zdravstvena služba), dosledno izvajajo vse varnostne ukrepe na objektih: da so pod ključem, pod redno bakteriološko kontrolo in da se tekoče izvajajo vsa vzdrževalna dela.

Popolnoma enaki predpisi veljajo tudi za lastnike individualnih hišnih in šolskih vodovodov.

Vzdrževalci in uporabniki vodovodov!

S stotimi sovražnikovimi krogami običajno ni mogoče izločiti sto naših borcev, s sto klicami tifusa ali paratifusa pa se iz boja lahko izloči na stotine ali tisoče ljudi.

Če pa upoštevamo, da z vodo pripravljamo tudi prehrabene obroke oz. peremo živila, je možnost okužbe velikega števila ljudi še neprimerno večja.

Zato naj velja naslednje:

Čuvajmo pitno vodo, preprečujmo, da zaradi malomarnosti ne bo okužena, kajti le tako bomo lahko preprečili množično obolelost, ki ji pravimo epidemija!

HES KZD Ravne

ZELJE OB NOvem LETU 1981

TOK GOZDARSTVO RAVNE ŽELI V NOvem LETU 1981 VELIKO SREČE, ZADOVOLJSTVA, ZDRAVJA IN USPEHOV VSEM SODELAVCEM, KMETOM — LASTNIKOM GOZDOV IN NAŠIM UPOKOJENCEM.

NAJ BI BESEDA SREČNO NE BILA ZAMAN.

TOK GOZD. RAVNE

PTICAM TRDA PREDE

Letošnja zima se je pričela kar zgodaj in se nuda je. V tako zasneženem in zmrzlem okolju primanjkuje našim pticam-stalnicam hrane. Veliko jih pogine zaradi lakote pa tudi žeja jih muči.

Načrtno so začeli varovati ptice že v srednjem veku, vendar samo tiste, ki so bile primerne za lov. Leta 1902 pa so v Parizu sklenili mednarodno konvencijo o splošnem varstvu ptic.

Ptice so ljudje opredeljevali na koristne in nekoristne, oziroma škodljive. Ene so čuvali, druge pa zatirali. V verigi živih bitij pa je sleherna živalska vrsta in vse njene podvrste potrebna za naravno ravnotežje.

Tudi brez naše pomoči ptice prezimijo. Pogin je pač večji in je odvisen od vremenskih pogojev pozimi ter od vrste ptic. Da bi jih prezimilo čim več, jim ponudimo na primernih mestih raznovrstno hrano. Ker je to svoje vrste socialno dejanje, vzgajamo s tem sebe, druge, predvsem pa otroke. Pri krmljenju ptic pa upoštevajmo naslednje:

— ni pomembno kakšna je krmilnica. Ni nujno, da je lepa, lesena, slamnata, pobarvana itd. Pomembno je, da je mesto krmljenja nedostopno mačkam in podobnim nadlegovalcem ptic, predvsem pa skrito slabo vzgojenim otrokom,

da je mesto krmljenja zaščiteno pred vlago in snegom,

— da jih pričnemo krmiti takrat, ko je to zares potrebno in ne že zgodaj jeseni. S krmljenjem nikar ne prenehajmo sredi najhujše zime, ker lahko s takim dejanjem mnogo ptic pokončamo. Ptice se navadijo na našo dobrotljivost in se v trenutkih krize ne znajdejo prepuščene same sebi,

— da ne dajemo v krmilnice slane hrane. Prav tako ne dajemo hrane, ki se hitro pokvari. Tudi ne mehkih krušnih drobtin, ki zmrznejo in pticam pokvari želodec. Zrnata hrana je najboljša, ker je naravna, ne zmrzne, je suha in se tudi hitro ne pokvari (seme sončnic, buč, konoplje, proso, koruza, pšenica, razne suhe jagode, sadne peške in podobno). Tudi neslani mesni odpadki in loj so dragocen vir kalorij za ptice;

— krmljenje ptic v gozdu ali ob gozdnem robu je najbolj koristno. V ta namen je najboljša zaprta (hessenska) krmilnica. V njo lahko nasujemo veliko hrane, ker takšne krmilnice pozimi redkeje obiskujejo. V taki krmilnici je hrana dobro zaščitena pred vlago in ptiči imajo na voljo le toliko hrane kolikor je sproti pojedjo.

Draginja zares narašča iz dneva v dan. Kilogram ptičje krme iz sončničnega semenja ali druge mešanice je po dvajset dinarjev. Če imate pri hiši eno krmilnico, boste z desetimi kilogrami zadostili lačnim ptičjim želodčkom. Čez najbolj krizno obdobje, seveda. Pri tem ponovno poudarjamo, da jih ne nehate krmiti takrat, ko ptice v naravi še ne morejo najti dovolj živeža. Če pa tega stroška zares ne zmorete, pa poprosite vašega revirnega gozdarja za krmo. Rad vam je bo dal nekaj pesti. Za letošnje zimsko krmljenje ptic smo gozdarji Lesne nabavali sedem tisoč kilogramov sončničnega semenja.

Andrej Šertel

NEPOZABNA

V poltemni sobi sam sem obsedel, Osamljen sem. Ne vem, kaj bi počel, Me misel nate, draga, spreleti, ki mi v srcu žalost prebudi.

Se s težkim srcem rad spominjam dni, ki nama nepozabni so bili, vse trate polne rož sva prehodila, in kot metuljčka dva sva se lovila.

V mojo sobo že je padla noč, ki me objela v temni je obroč, nekje v daljavi še tvoj glas zveni, ki mi v sanjah srce razvedri.

Zlatko Škrubelj

Naša Lesna

Ko sta se gozdno gospodarstvo in lesna industrija združila, smo dobili LESNO. Glasni direktor vodi klane kolektivnega poslovnega organa, oni pa delovno organizacijo. Imamo mnogo tozdov in rektorjev. Rektorje vadijo šefi, tozde pa vidijo direktorji. Svojim šefom strižejo tajnice debele akse. Pri sekciji za urejanje gozdov izderejo vsakih deset let najlepše sestoje in jih izmerijo. Merijo tudi prilastek v tozdu. Če bomo še nadalje sekali tako ročno kot sedaj, bodo naši gozdovi sveti. Razbojni sektor moramo pri nas vedno bolj miriti. V pralnem sektorju delajo samoupravne sporazume. Planerji računajo poslopne stroške in otroške režije. Pravijo, da bo naš plen letos za nekaj procentov večji kot lani. Kmetom bomo največ plačevali za drože. Izobraževalni sektor najbolj srbijo strokovni izpisi, ker imamo pri nas tako različne otroke. V računovodstvu knjižijo zaenkrat še kar na stare strome. Sektor za avtomatsko obdelavo dodatkov bo za tri milijarde lupil nove stroke. Interna banka prenaša rakune na različne kante. Vse slavne probleme rešuje pri nas delavski cvet. Skrbimo tudi za splošni ljudski odbor. Večkrat meljemo v ta namen izredno dobre veje in imamo zato tudi po vseh tozdih štale. Ker je stabilizacija, kuhamo po pisarnah za stranke samo še kašo. Le včasih jim ponudimo zraven še sol.

TOZD blagovni promet prodaja v Pamečah razne mesne izdelke pa tudi prašiče, ki jih režejo na centralnem skladišču. Na Prevaljah izdelujemo vrage, v Pamečah pa zizne obloge. Ovna z rozetami delimo v

Podvelki, iverne plašče pa v Otiškem vrtu. Na žagi v Vuhredu žagajo samo ravne leske, v Mušeniku pa sveže hlode rajši kot muhe. V Mislinji žagajo hlode v leve in desne. Žagajo tako lepo, da bolhe tega ne morejo storiti. Nov lesnopredelovalni radeljski kompleks bo spal na Spodnji Vižingi, Nora oprema pa bo še naprej delala kavče.

Včasih smo imeli na Ravnah mlin, danes ga imamo samo še v Črni. V Šentanelu imajo kmetje največji dohodek ob boga. Na Uršlji gori imamo malo jelena pa veliko muflonov. Največji vetrolov smo imeli nekdanj na Olševi. Na radeljskem območju so gozdovi večinoma jalovi. Povsod nam manjka grdega lesa.

Kakor drugod, so tudi pri nas eni siti drugi pa plišasti.

Lastnoročno natepkala:
A. Š.

Gornji opis naše delovne organizacije je napisala ena naših pripravnic. Strojepisje ji očitno ne gre preveč od rok. Da bomo imeli o naši LESNI pravo predstavo, kaj delamo in kaj smo, prosimo bralce, da nam po svojih močeh pomagajo.

Nič drugega ni potrebno kot gornji tekst čitljivo prepisati. Vstavite besede, ki so po vašem mnenju pravilne. Če je vmes kakšna slovnična napaka, jo tudi popravite in do 1. februarja 1981 pošljite na naslov: LESNA Slovenj Gradec — za VIHARNIK — 62380 Slovenj Gradec.

Avtorje pravilnih odgovorov bomo žrebali. Razdelili bomo pet knjižnih nagrad za spomin našim reševalcem in poznavalcem LESNE.

Uredništvo

Mi danes in pred tridesetimi leti

Zunaj se je že pričelo rahlo svitat, ko je Franc priropotal iz izbe v kuhinjo. Obut v težke okovane čevlje, oblečen v debele irhaste hlače in topel suknjič se je zleknil za mizo in zdelo se je, da se po prespani noči ni prav nič odpočil. Žena, ki je stala ob ognjišču, ga je zaskrbeljujoče pogledala. Tako postaran in utrujen se ji je zdel, da se ji je zasmilil. V veliko glinasto skledo je nasula koruznih žgancev, jih zabelila z ocvirki in postavila predenj. Slastno jih je zajemal z žlico in molče zrl predse.

»Konji so siti, ob dveh sem jim dala prvič, ob štirih sem jih napojila, zdaj pa še spet jedo. Ovska jim še nisem dala, bi ga jim še ti, medtem ko boš pripravljala sani,« je spregovorila, da bi pretrgala molk. »Hm, ga bom pa pri malici dal, zdaj moram takoj krenit, drugi furmani bodo že spredaj. Smo se zmenili, da bomo danes prej končali, ko je ravno staro leto.«

»Ja, za letos bomo končali.« je vzdihnila ona. »Le kaj nas čaka drugo leto?« jo je zaskrbelo.

»Konjsko vprego bom moral obnoviti, čisto vse sem že potrgal, Rjavec kar ponori, ko mora potegniti, nič ga ne drži,« je razglabljal on. »Za prvi denar, ki ga dobim, drugače lahko kar sprežem.«

»Jaz sem pa mislila, da boš obul fante. Vsi štirje so bos, v coklah pa res v tej zimi ne morejo v šolo, pa tudi dekleti sta že vse prerasli,« ga je prosiče pogledala in že v tem trenutku ji je bilo žal za izgovorjene besede. Toda kaj je hotela — smilil se ji je on, ki je garal za vsak dinar, smilili pa so se ji tudi otroci, ki so po uro in več gazili do šole.

»Bom že kako, tudi oni morajo biti oblečeni, dobro vem, zato bom pač še bolj zategnil. Ko odvozim ta les, mi že Hriberšek ponuja furo, bom pa še vprego skušal nekako spraviti skupaj — otroci res ne morejo čakati.«

»Je pač hudo, ko jih je taka vrsta,« je potarnala ona.

»Če bo sreča, bo drugo leto še eden več,« se je nasmehnil. Zardela je in si popravila predpasnik. Res je bila še kar »okrogla«, vendar o tem ni marala govoriti niti z možem. Zanj je bila nosečnost in rojstvo samo njena, ženska stvar, šele potem, ko je bil otrok že na svetu, od obeh. Saj ji ni bilo všeč, da je bil že spet eden na poti, ko so se že itak težko prebijali, toda kaj je hotela. Niti v sanjah si nebi upala pomisliti, da bi napravila splav.

Kot bi uganil njene misli, je mehko rekel: »Če je kruha za šest ust, ga bo še za sedmega.«

Hvaležno ga je pogledala in s tem pogledom ga je spremeljala vse dokler ni napregel konj in izginil za ovinkom v mrzlo zimsko jutro.

Potem se je hitro obrnila in hitela pripravljat za peko. V hlevu je že davno postorila, ko je krmila konje in zdaj je imela do poldneva mir. Otroci so vstajali drug za drugim, posrebeli vroče mleko in starejši trije so odropotali v šolo. Mlajši trije pa so posedli na peč in željno gledali mater, ki je ob peči pripravljala moko za peko. V kuhinji ni mogla mesiti, ker se je preveč kadilo. Danes bo spekla bel kruh iz lepe pšenične moke in potico bo zamesila iz rožičev in fig za priboljšek. Bel kruh in potica — kako so se je veselili otroci. Le trikrat na leto je bila pri njih na mizi — za Božič, za Novo leto in za Veliko noč. Saj kruh je bil vedno, kopali in sejali so novne, da je bila rž pri hiši, pšenico pa si je prislužila pri kmetih. Trdo je morala garati za vsako pest žita in ped zemlje, ki sta jo imela v najemu in danes se ji je kar smejalo, ko je vsajala hlebce v peč. V mislih je videla otro-

ke, kako bodo zvečer posedli zraven očeta ob krušni peči in kot največji dar, ki ga jim bo dala za novo leto, bo kos belega kruha, ki ga bo vsak med njimi hvaležno vzel v roke in niti drobtinica ne bo padla na tla. On in ona pa jih bosta srečno gledala, svoje otroke, svoje potomce, ki bodo morda nekoč bolje živeli, kot onadva, ki pa morda ne bodo znali ceniti, kar je bilo nekoč hudega.

TRIDESET LET KASNEJE

Planil je pokonci, ko ga je iz trdega sna prebudila budilka. Sinoči ga je film kar predolgo zadržal pred televizorjem in nič kaj ni bil naspan. Šele, ko se je v kopalnici stuširal, se je bolje počutil. Potem je prižgal plin in si skuhal kavo. Medtem je vstala še žena. »Danes sem si vzela dopust, ne morem v službo — toliko nakupov še imam, pa darila, pa po potico moram k peku, kjer sem jo naročila,« je tarnala in še sama v dolgih požirkih srebrala vročo kavo.

»Si rezervirala vstopnice za silvestrovanje v hotelu?« se je pozanimal on.

»Oh, seveda sem, kaj se ti tega šele danes spomniš, ko je že staro leto.« se je zasmejala.

»Oh, ne, toda kolikor vem, je vedno to tvoja zadeva, sicer pa, jaz delam tudi samo eno »furo«, pa še te ne bi, ko ne bi bili toliko pod planom.« se je namrgodil. »In še po to bom moral nekam v planino — potem pa verige gor, verige dol, pa tovrnjak očistiti, postaviti v garažo in pred štirimi me ne bo domov, če vstejem še to, da bomo v kolektivu še kaj popili za srečen konec.«

»Jaz bom pa morala nekaj več denarja dvigniti v banki. Bo takoj po praznikih treba po nakupih. Počitnice bodo hitro tu in fant potrebuje nove smuči, nove smučarske čevlje, tudi kombinezon. Saj veš, lanski mu sicer še ni premajhen, toda v tem starem, veš, da ne bo hotel na smučanje v Kranjsko goro. Punca pa tako veš, da se hoče obleči od nog do glave, saj frklja pri trinajstih že nekaj da na svojo zunanjost.«

»Seveda, seveda,« je zagodrnjal še pri vratih in ni ga več slišala, ko je še pravil, da bo moral kupiti nove gume in prtljajnik, če hoče s sinom na smučarijo. Slišala ga je le, ko je z golfom glasno speljal iz garaže in odhitel. Ona pa je na hitro pospravila in tekla po nakupih.

Otroka sta še spala, kajti danes ni bilo pouka, le opoldne proslava in dedek Mraz.

Trideset let prej in trideset let kasneje — čisto na kratko napisani dve zgodbi, ki pa sta resnični in tako zelo različni. In kaj bo čez trideset let? Čas tako beži, hiti z vrtoglavo naglico, vsi nekam hitimo in pozabljamo nase, pozabljamo nase, pozabljamo, da živimo samo enkrat in nič več. Drug drugemu se vse manj posvečamo in če bolj pomislimo — četudi so naši starši in naši dedje živeli bolj skromno, bolj težko, so sami bili vseeno bolj zadovoljni, kot smo danes mi. Pa vendar se nam zdi, da smo še kar srečni, le kaj bo čez trideset let? Ali bomo takrat še imeli toliko časa, da bi si voščili dober dan, ali bomo takrat še posedeli pri kavici in poklepetali, kot to utegnemo še danes? Ali pa nas bo vse zaslužnil čas? To se vprašajmo v začetku leta. Lotimo se dela z veseljem in vnemo, brez nervoze in pretirane naglice in naš uspeh bo vseeno zagotovljen. Bodimo strpni in srečni, da živimo v svobodi, da nam družba nudi toliko, kot nikomur pred nami in s to mislijo začnimo novo delovno leto.

Anica Kumer

NESREČA

Pomladno jutro se prebuja. Na vzhodu rdi nebo, Peco pokriva meglena kapa.

Gospodinja Ana je že na nogah. Tekla iz kuhinje v shrambo in nazaj. Ko voda teče že v velik lonec, kjer bo za prašiče segrela vodo, Ana previdno polaga drobne smrekove količke na ogenj in ves čas misli na moža...

Nocoj se mi je sanjalo o njem. Če se danes vrne? Pa nimam zanj ničesar pripravljenega! Primesila bom testo za pogacho in jo z orehi nadevala, da bo imenitnejša. In če ga ne bo? Le zakaj se toliko mučim z nespametnimi mislimi? Seveda bo prišel, sicer ne bi sanjala o njem! Prišel bo! On, Lojze, srednje visok, lepe postave, ki je ne more skriti niti njegova

delovna obleka. Njegovi drobno kodrasti kostanjevi lasje bodo razmršeni štrleli na vse strani in zaradi kosmatih lic bo videti starejši, kot je. Njegove sinje modre oči se bodo svetlo bleščale ter rahlo od cigaret porumeneli zobje, ki jih bo kazal, ko bodo njegove pravilno oblikovane ustnice raztegnjene v nasmeh. Odložil bo nahrbtnik, potem bo stopil k njej, ki bo vsa srečna stala ob štedilniku, kjer bo kuhala ajdove žgance, ki jih ima Lojze tako rad, prijel jo bo za obe roki, gledala si bosta v oči in on jo bo pozdravil: »Pozdravljena, Ana!«

Potem bosta obstala, molčala in se gledala. In v tem bo toliko ljubezni, kot jo je bila Ana deležna samo v poročni noči ali pa iz sploh nikoli v življenju. Sedla bosta za mizo, Lojze bo iz žepa potegnil usnjeno mapo in jo odprl: pred (Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

njo bo kup denarja, ki ga je Lojze v teh dneh prislužil v gozdu onstran meje, kjer je s še nekaj znanca podiral planinske smreke. S tem denarjem bosta popravila hlev, kupila obleke otroka, popravila taso, plačala davek in se njima bo ostalo za najnujnejše potrebe...

Ko je Ana tako razmišljala, sta jo zmotila otroka, ki sta se vihravo pripodila v zasoparjeno kuhinjo, kjer je mati mesila testo za pogačo. Otroka sta jo razjezila, ker sta jo zdramila iz premišljevanja. »In če sedaj pride Lojze?« je pomislila Ana, »kako bom deležna vseh tistih lepih trenutkov ljubezni, ki bi jih bila, če bi bila z Lojzetom sama?«

Nečke so pritajeno cvilile, sedemletni Tomaž in petletna Brigita pa sta se metala okoli črne muce. V štedilniku je ogenj veselo prasketal in voda, ki jo je Ana grela za prašiče, je zavrela. Velika stenska ura je tiktakala in dajala občutek togosti in enoličnosti. Prav takšne so bile tudi Anine kretnje rok, ki so se pogrezile v testo.

Na vrata je potrkalo. Ana trkanja ni slišala, zato se je prestrašila, ko je izza odprtih vrat zaslišala močan glas: »Dobro jutro gospodinja!«

Ko se je ozrla, je spoznala sosedo Lipša, s katerim je tudi njen mož Lojze odšel v planino. Radostno je dvignila s testom obloženo roko v pozdrav, rekoč: »Le naprej gozdarji, le naprej!« Vstopil je krepak peddesetletnik. Njegovi, v mladih letih črni lasje, so bili prepleteni s srebrnimi nitmi, ki so se lepo podale k rjavemu ter nekoliko nagubanemu obrazu. Na nekoliko povešenih ramenih je visel nahrbtnik.

Ko je vstopil, je z Aninega obraza prebral, da pričakuje še nekoga, vendar ona ni rekla nič. Otroka sta utihnili in z velikimi očmi zrla v sosedo, ki je redko prišel k njim tako zgodaj zjutraj. Med njimi je prišlo do napetosti. Vsi so le čakali, kdo bo prvi spregovoril. Lipš je snel nahrbtnik ter sedel na stol. Ko je Ana spoznala nahrbtnik svojega moža, se ji je iz prsi izvil krik, poln nejasne groze, ki se je rodila v njej ob sosedovem prihodu. Ta je vedel, da Ano z molkom utruja, zato je spregovoril. Počasi, preudarno, s pretrganimi stavki je izbiral besede, ki bi lahko dogodek pred nesrečno gospodnjo vsaj nekoliko omilile, pa vendar je vest, da je z motorno žago precej globoko prerezal desno nogo njenega

moža in da je ta sedaj v bolnišnici v mestu, Ano tako pretresla, da je omahnila na zaboj ob štedilniku. Čudno je izbuljila oči, polne solz, grizže in trpljenja. Otroka, videč, da niti ne imata joka, sta zatulila. Bila sta premajhna, da bi vedela, zakaj pravzaprav gre, vendar sta jokala, kajti jokala je tudi mati. Nikoli je še nista videla jokati. Njuna mati ni jokala, kakor bi jokale mnoge druge ženske, ko je poginila mlada krava, ni jokala, ko jim je pred letom dni toča pobila ves pridelek. Ne, njuna mati ni nikoli jokala. V hudih trenutkih je sklonila glavo na prsi, nekoliko pomislila, takoj zatem pa jo je dvignila, rekoč: »Bo že šlo nekako! Toliko hudega smo že prestali, tudi to bomo!«

Zdaj pa sta otroka vedela: zgodilo se je nekaj strašnega. Lipš se je še trudil, da bi Ani nekaj dopovedal, vendar ni slišala. Sedela je nepremično in mislila na moža. V mislih je videla njegovo prerezano nogo, iz široko rezeče rane je lila kri. Lojzetov obraz je bil koščen in bel kot obraz smrti. Močan glas ji je govoril: »Nikoli več ne bo hodil, umrl bo!« Pa je spet prihajal glas, šibek in tenak in ji govoril: »Ana, ne obupaj, počasi bo okreval, ozdravel bo, zdrav bo, zdrav!« Ana je že bila toliko zbrana, da se je skoraj oprijela te zadnje misli, a se še le ni vrnila vanjo prava odločnost in razsodnost. Še premalo je zaupala vase. Skrbelo jo je, kako bo, dokler njen mož ne ozdravi, kako bo skrbela za otroke, kako bo sama orala in sejala na poljih in kako bodo še vedno životalili na tej majhni, nič kaj donosni kmetiji. Z denarjem, ki ga je prislužil Lojze, bodo komaj pokrili stroške za bolnišnico. Med njeno majavo prepričevanje, da bo Lojze ozdravel, pa se je zopet vrnil glas: »Nikoli več ne bo hodil.«...

Dolgo časa je Ana tako sedela in razmišljala. Otroka sta bila še vedno tam kot takrat, ko je prišel sosed in gledala sta jo zaskrbljeno. Njune oči pa so bile polne solz.

Ko je Ana dvignila glavo in se ozrla po kuhinji, Lipša ni bilo več. Odšel je neopazno, Ana pa je ostala sama sklonjena in siromasna pod težo življenja, sama ob dveh otrokih v hiši in nahrbtniku, ki jo bo spominjal na moža v njegovi odsotnosti.

V razmajanem hlevu pa je zamukal vol, kakor da čuti s svojo gospodnjo.

Martina Podričnik

UPOKOJENCA TOZD ŽAGE MISLINJA

MARIJA SOVIČ

1. septembra je pogoje za upokožitev izpolnila Sovič Marija. Svoje delo je začela pri LIP Mislinja in tu, na sedanjem TOZD Žaga Mislinja, izpolnila pogoje za upokožitev. Že dejstvo, da je vsa leta svoje delo in delovne uspehe združevala v eni delovni organizaciji, potrjuje njeno neomajno privrženost kolektivu, ki mu je pripadala. Delo ženske v žagarski industriji je težko, saj tu ni delovnega opravlila, ki ne bi bilo povezano s fizičnimi napori. Poleg tega se je za Marijo po končanem delu v kolektivu začel še drugi, nič manj naporen delovnik. Bila je mati samohranilka in zato so bili redki trenutki, ko se je lahko odpočila. Doma so otroci zahtevali mater, v kolektivu je morala trdo delati. Marija je to znala uskladiti. To se je močno poznalo njenemu zdravju. V oktobru leta 1979 je pričela delati polovični delovni čas in tudi takrat je delala z nezmanjšano voljo. Kot ženska, ki je bila navajena trdega dela, je bila v kolektivu vzor delavke. Starejši in mlajši člani kolektiva smo jo spoštovali, saj je bila tako po rezultatih dela kot po sposobnostih enakovredna moškim, ki so bili v večini. Emancipiranost je dosegla prav s svojimi vrtilinami.

Za dolgoletno delo se ji kolektiv Žage Mislinja iskreno zahvaljuje in ji želi, da bi se od napornega dela dobro odpočila.

LEOPOLD GROS

S 1. decembrom je odšel v pokoj naš sodelavec in tovariš Gros Leopold. Kot vzdrževalec je bil na TOZD Žaga Mislinja zaposlen od 1949. leta. Nikoli, kadar nam je bila njegova pomoč potrebna, ni okleval. Pri njegovem zaslužnem počitku po napornem delu smo ga večkrat zmotili in z veseljem je priskočil na pomoč. Ni bil človek, ki bi vedel za ravnodušnost in neodgovornost. Dobro se je spoznal na svoje delo, ki ga je opravljal z ljubeznijo in odgovornostjo. Delavci ga spoštujemo prav zaradi

teh njegovih vrtilin, ki jih danes marsikje pogrešamo. Vedno pripravljen na pogovor, je znal svetovati sodelavcem, kako v danih trenutkih ukrepati, da bo proizvodnja tekla nemoteno. Zavezal se je predvsem zato, da bi delavčevu delo bilo lažje in da bi z manj fizičnega dela napravil vsaj toliko, ali pa še več.

Njegova pot je bila že od rane mladosti težka. Že mlad je odšel v Maribor, kjer je delal v tovarni TAM. Vojna vihra ga je odpeljala daleč od doma v Hamburg, kjer je delal v tovarni letal. Po vrnitvi se je vključil v narodno osvobodilni boj. Tako kot je v tistih letih verjel v svobodo, tako si je tudi po vojni prizadeval za graditev nove domovine in boljšega jutri. V samem TOZD je bil aktiven na vseh področjih dela. Bil je član in predsednik delavskega sveta in OO sindikata. Poleg funkcij, ki jih je opravljal v TOZD, pa je bilo delo vedno prvo. Znal je uskladiti vsakdanje delo, aktivnosti v samoupravnih organih in delo doma, ki ga nikoli ni zmanjkalo. Bil je tudi prvi predsednik centralnega delavskega sveta LIP Slovenj Gradec. To potrjuje Leopoldovo prepričanje, da je prav delo tista vrtilina človeka, ki ga krepi in mu daje samozavest. V pokoj nam odhaja sodelavec, ki ga spoštujemo in prepirani smo, da bo svojo aktivnost nadaljeval na drugih področjih ter s svojimi izkušnjami pomagal mlajšim. Kolektiv TOZD Žaga Mislinja se mu za dolgoletno delo iskreno zahvaljuje.

Sodelavci

Zlati znak sindikatov Slovenije je dobil Alojz Jehart

Za večletno zgledno, učinkovito in napredno politično delovanje pri uresničevanju neposrednih interesov članstva, upoštevanje skupne, dolgoročne in celovite interese delavskega razreda je Zveza sindikatov Slovenije podelila v letu 1980 zlati znak petim osnovnim organizacijam Zveze sindikatov Slovenije in štiridesetim sindikalnim delavcem.

V čast nam je, da je dobitnik tako velikega priznanja tudi delavec naše organizacije. Najbrž so redki, ki ne poznajo Alojza Jeharta, direktorja TOZD Tovarna pohišstva Prevalje. V obdobju uspešnega vodenja tov. Jeharta je ta temeljna organizacija dosegla pomembne uspehe, kar smo lahko brali v prejšnji številki VIHARNIKA.

O občutkih ob podelitvi priznanja in o družbenopolitičnem delu je tov. JEHART tako odgovarjal na vprašanja:

VIHARNIK: Kako ste sprejeli vest, da ste dobitnik zlatega znaka sindikatov Slovenije?

JEHART: Prijetno me je presenetilo, ko sem zvedel, da sem med izbranimi kandidati za podelitev zlatega znaka sindikatov za svoje večletno delo v sindikatih. V letu 1977 sem bil že odlikovan s srebrnim znakom. V tem letu sem se tudi nekako poslovil od profesionalnega sindikalnega dela, zato je bilo presenečenje še toliko večje, ker nisem pričakoval še enega tako velikih priznanj, kot je zlati znak.

VIHARNIK: Kako pa je odjeknila novica o podelitvi zlatega znaka med vašimi sodelavci?

JEHART: Tudi moji sodelavci so novico sprejeli s presenečenjem in s čestitkami izražali zadovoljstvo, da tudi na zgornjem koncu Koroške dobi kdo tako priznanje.

VIHARNIK: To je gotovo priznanje vašemu dolgoletnemu delu. Povejti mi kaj o tem!

JEHART: Že v letu 1950 sem bil sprejet v mladinsko organizacijo in v njej aktivno delal od leta 1952 do 1954, ko sem odšel v JLA. Po povratku sem bil leta 1957 izvoljen za blagajnika tedanje sindikalne podružnice strojnega remonta ravske železarne, čez dve leti pa za tajnika. Funkcijo tajnika sem izvrševal vse do leta 1963, nato pa sem se zaposlil na občinski konferenci Ravne, leta 1965 pa sem bil izvoljen za tajnika občinskega sindikalnega sveta, čez pet let pa za predsednika. To je bilo do leta 1974. Od leta 1971 do 1974 sem bil tudi predsednik medobčinskega sveta ZSS za koroško območje. Medobčinski sveti so se v tistem obdobju šele ustanavljali. Za predsednika sem bil izvoljen, ker sem imel določene izkušnje na področju družbenopolitičnega dela.

Po tem sem še dve leti vodil organizacijsko komisijo občinskega sveta ZSS na Ravnah. V tem času sem med drugim delal v okrajnem odboru SZDL Maribor, vodil sem komisijo za pripravo referenduma o združitvi kmetijskega in delavskega zavarovanja, svet delavske univerze, bil sem delegat v samoupravnih interesnih skupnostih in opravljal še druge funkcije.

V letu 1974 sem zapustil profesionalno politično delo in odšel nazaj v gospodarstvo.

VIHARNIK: Na čem bi bil po vašem mnenju poudarek delovanja sindikatov v prihodnje?

JEHART: Konferenca slovenskih sindikatov, ki je bila v mesecu decembru, je osnova za delovanje v naslednjem obdobju. Poleg ostalega političnega dela sindikatov bi moral biti poudarek na zaščiti standarda delavca. Vemo, da cene rastejo, osebni dohodki pa ne

rastejo v sorazmerju; realni življenjski standard pada. Tega ne bi smeli dovoliti, da bi na ta način dosegli stabilizacijo. Naloga na tem področju je gotovo težka, vendar sem prepričan, da jo bomo uspešno opravili.

VIHARNIK: ...Kaj pa naloge sindikata v sredini, kjer delate?

JEHART: Želimo, da bi razvoj naše temeljne organizacije šel tudi v naslednjih letih tako naprej, kot v zadnjem obdobju, čeprav vemo, da glede na omejitve to ne bo možno. Naloge, ki smo si jih zadali, so težke, vendar sem prepričan da jih bomo z dobrimi medsebojnimi odnosi in primerno organizacijo dela v naslednjem srednjeročnem obdobju izpolnili.

Tovariš Jehart Alojz tudi sedaj dela v krajevni in občinski samoupravi. Predvsem si je prizadeval za kar najboljše delovanje Zveze sindikatov v občini in regiji, delo v lastni osnovni organizaciji pa mu je še vedno vsakdanja potreba.

Razgovor je vodila:
Ida Robnik

Mehiški gozdarji pri nas na študijskem obisku

Ko je pred leti predsednik Tito obiskal Mehiko, je bil sklenjen sporazum o političnem, gospodarskem in kulturnem sodelovanju med neuvrščeno

Mehiko in Jugoslavijo. V njem je bilo še posebej opredeljeno sodelovanje na znanstveno raziskovalnem in poslovnem (Nadaljevanje na 14. strani)

no tehničnem področju. Med drugim tudi na področju gozdarstva in lesarstva, ki ga je za Jugoslavijo prevzela republika Slovenija, za ostala gospodarska področja pa naše druge republike. Za ta obisk, oziroma za to sodelovanje, se je sicer potegovala ZR Nemčija, vendar so Mehikanci izmed vseh možnih in najboljših variant izbrali Jugoslavijo in to Lesno Slovenijo Gradec. Dr. inž. Niko Torelli pri Biotehniški fakulteti v TOZD za lesarstvo v Ljubljani pa je nosilec raziskovalnega projekta z naše strani. »Raziskava triinštirideset tropskih lesnih vrst« se imenuje ta projekt, ki prav tako poteka v okviru programa o znanstveno tehničnem sodelovanju med omenjenima državama za obdobje 1980—1982.

Obiskali so nas štirje mehiški gozdarski inženirji, katerih vsak vodi v Mehiki gozdarstvo v posameznih zveznih državah, ki jih je v zvezni republiki Mehiki devetindvajset. V tem študijskem obisku, ki je trajal pri nas od 22. novembra do 5. decembra 1980 so bili: Salvador Juarez Castillo, José Angel Navar Fernandez, Jesus B. Gardana Rodriguez in Salvador Castro Zavala. Pogovore je odlično prevajala Irena Mislej iz Ljubljane.

Pripravili so naslednji program:

Najprej smo jih seznanili z organizacijsko shemo Lesne in jim predstavili našo delovno organizacijo. Nadalje z gradnjo gozdnih prometnic pri nas, gospodarjenje z gozdovi v zasebnem sektorju, varovanje kulturne dediščine, delo v naši drevesnici na Muti, delo v tovarni pahištva Pameče, v Tovarni ivernih plošč Otiški vrh, na Centralnem lesnem skladišču v Otiškem vrhu, na Žagi v Otiškem vrhu, v tovarni pahištva Prevalje, v papirnici na Prevaljah, v Tovarni oken Podvelka itd. ...

Tako gozdarji kot lesarji so se pri nas resnično potrudili, da je bilo namenu njihovega obiska zadoščeno na najboljši želeni ravni. Predstavili so jim celovitost gospodarjenja v gozdarstvu in lesni industriji pri nas ter neposredno povezanost gospodarjenja z družbenimi in zasebnimi gozdovi v območju. Gostje so bili navdušeni nad našimi dosežki in cilji pri gospodarjenju z gozdovi, nad tako kompleksnim gledanjem na gozd pri nas, ki ni samo »les«, temveč temeljni element krajine, življenjskega prostora, vodnega gospodarstva in še posebej kmetijskega sveta.

Pred spomenikom gozdarja-sekača v Črni

Menimo, da je njihov obisk pri nas uspel, zelo uspel. To so prisrčno povedali sami. Tudi o našem družbeno političnem in ekonomskem sistemu, za katerega so se skozi ves čas obiska pri nas izredno zanimali, so strokovnjaki iz Mehike odnesli najboljše in prepričljive vtise. Še posebej pa so naš samoupravni socialistični sistem predstavili vodilni družbeno politični delavci občine Slovenj Gradec na sprejemu pri predsedniku skupščine občine. Tudi naše strokovno društvo DIT jih je povabilo na družabni večer na Ravne, kjer so kljub utrujenosti

stili vzdržali do jutra v prijetnem vzdušju.

To je bil pravzaprav že tretji delovni obisk mehiških strokovnjakov pri nas. Na uvodnih razgovorih za tako sodelovanje so bili pred leti gozdarski strokovnjaki in funkcionarji zveznega ministrstva za gozdarstvo pri mehiški vladi. V nadalje pričakujemo še tesnejših stikov in poglobljenega sodelovanja na znanstveno raziskovalnem in tehničnem področju gozdarstva in lesarstva med zvezno republiko Mehiko in Slovenijo.

Hubert Dolinšek, dipl. inž. gozd.

VARSTVO PRI DELU

Varstvo pri delu je eden izmed nepogrešljivih pogojev za napredek celotne DO ter za osebno srečo delavca in njegove družine. Če hočemo to varstvo doseči v čim popolnejši obliki, potrebujemo široko sodelovanje vseh delavcev.

Da bo to možno doseči, želimo preko vseh možnih virov seznaniti delavce v proizvodnji in vse odgovorne za varstvo pri delu o stanju varstva in o ukrepih, kako se da določenim nevarnostim izogniti, oz. se pred nevarnostmi zavarovati.

Kratek sestavek, ki ga boste prebrali, je le poskus, da bi spodbudili vaše razmišljanje o lastni varnosti pri delu, v prometu in tudi doma. Rezultat takega razmišljanja naj bi bila taka organizacija varstva pri delu, ki bi vsebovala vse elemente varnega dela.

V vsaki družbeni ureditvi ima težnja zaščiti zdravje in življenje ljudi na delu izredno velik pomen predvsem zaradi ekonomskih in socialnih posledic, ki jih povzročajo nezgode pri delu.

Nezgode pri delu so še vedno PREPO-GOST pojav in povzročajo nam in našemu gospodarstvu ogromne škode. Prevečkrat povzročajo nezgode tudi trajne telesne okvare, zmanjšujejo fizično sposobnost delavca ali včasih popolno nezmožnost za delo — invalidnost.

Poglejmo najprej nekaj podatkov za SRS: »Letno se v naši republiki poškoduje ca. 50.000 delavcev, od tega 60 s smrtnim izidom.«

Če ta podatek izrazimo v % bomo ugotovili, da se v SRS povprečno letno poškoduje pri delu od 6—10 % delavcev, odvisno od panoge industrije.

V letu 1978 je bilo v panogi lesne industrije Slovenije povprečno 8,4 % nezgod. Za panogo lesne industrije v LESNI pa je povprečni letni % nezgod v letu 1978 8,5 % v letu 1979 10,4 %, v letu 1980 pa je ta procent 9 mesecev nekoliko nižji.

Vzroki nesreč pri delu so napake. Da bomo zmanjšali nezgode pri delu, moramo napake spoznati. Med najbolj pogostimi pomanjkljivostmi

vostmi, ki povzročajo največ nezgod pri delu so:

- nevednost za delo, ki zahteva izobraževanje delavcev,
- nepoznavanje delovnega postopka,
- nepravilna uporaba sredstev za delo,
- neuporaba osebnih varovalnih sredstev,

— malomarni odnos pri delu (podcenjevanje nevarnosti),

— elementi neprimernega delovanja okolja.

Napake spoznamo čestokrat prepozno, ko se nam nesreča že pripeti. Zato bodimo dosledni pri odpravljanju nezgod, da istih napak ne bomo ponovili.

Če bomo smatrali varstvo pri delu kot nepogrešljiv pogoj za visoko produktivnost, bomo morali za zmanjšanje nezgod in obolenj uporabiti vsa priznana sredstva in ukrepe, predvsem pa se bomo morali truditi, da bodo vsi zaposleni vedeli kako in s čim se zagotavlja maksimalna stopnja varnosti.

Franja Jurjec, inž.

ANALIZA NEZGOD V LESNI INDUSTRIJI OD 1. 1.—30. 9. 1980

TOZD	pop. št. zaposl.	štev. nezgod			štev. izgubl. dni			na 1 zap.	na 1 zap.	‰ nezgod	‰ nezg. v l. 79	Indeks 79 : 80
		na delu	na poti	skupaj	na delu	na poti	skupaj					
Žaga Mislinja	54	4	1	5	45	23	68	13,6	1,2	9,2	14,8	62
Žaga Otiški vrh	64	3	—	3	378	—	378	126,0	5,9	4,6	6,0	76
Žaga Mušenik	47	3	1	4	12	65	77	19,3	1,6	8,5	1,6	188
Žaga Vuhred	77	4	—	4	43	—	43	10,7	0,6	5,1	10,6	48
TIP Otiški vrh	230	13	—	13	160	—	160	12,3	0,6	5,6	10,0	56
TP Pameče	349	32	1	33	669	22	691	20,9	1,9	9,4	13,9	67
TP Prevalje	174	16	2	18	118	21	139	7,7	0,8	10,3	15,0	68
TSP Radlje	97	5	1	6	26	12	38	6,3	0,4	7,6	6,9	81
TO Podvelka	184	12	4	16	174	77	248	15,5	1,3	8,6	15,0	57
Skupne službe	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
BP	115	1	—	—	26	—	26	26	0,2	0,8	—	—
Skupaj:	1.513	92	10	102	1595	220	1815	17,8	1,2	6,7	10,4	64
Skupaj: 1979	1.451	132	19	151	1242	418	1660	10,2	1,2	10,4	—	—
Indeks: 1980	104	69	52	71	128	52	109	147	100	64	104	64

JUBILANTI IZ TOZD NOVA OPREMA

V TOZD »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec so podelili priznanja 25 delavcem, ki so praznovali svoj jubilej za skupno delovno dobo: 10, 20 in 30 let.

10 let skupne delovne dobe so imeli:

1. Jelen Ivica
2. Oic Danica
3. Landeker Betka
4. Lamut Anica
5. Potočnik Jože
6. Svedružič Danica
7. Flis Friderika
8. Leskovšek Ivan
9. Bedrač Danica
10. Miličević Pero

20 let skupne delovne dobe so imeli:

1. Kumer Stane
2. Mikša Maks
3. Svetina Franc
4. Večko Milan
5. Jurjec Jože
6. Klinc Viktor
7. Stinjek Jože

8. Švab Avgust
9. Štamulak Antonija
10. Kresnik Jurij
11. Jeromel Marija

30 let skupne delovne dobe so imeli:

1. Roner Milica
2. Keber Jože
3. Kovše Martin
4. Zupančič Marko

Posebno razveseljivo je to, da so nekateri jubilarji, ki imajo celotno skupno delovno dobo doseženo v TOZD »NOVA OPREMA«. Ti so: Klinc Viktor, Jelen Ivica, Landeker Betka, Lamut Anica, Štamulak Antonija, Kresnik Jurij. Tudi vsi ostali navedeni jubilarji imajo pretežno del svoje skupne delovne dobe dosežene kar v TOZD »NOVA OPREMA«.

Člani kolektiva vsem jubilarantom iskreno čestitajo in jim želijo še veliko delovnih uspehov v TOZD »NOVA OPREMA«.

Jubilejne nagrade so bile podeljene ob prazniku DNEVA RUPUBLIKE, 28. 11. 1980.

Marija Skarlovnik

Pridne roke in materinsko srce — tako bi lahko rekli o Mariji Skarlovnik iz Mušenika v Črni na Koroškem. Rojena je bila v Hudinji leta 1939. Kot otrok je med vojno najbolj pogrešala očeta, ki so ga okupatorji odpeljali v taborišče, da bi jim ne bil na partizanskem Pohorju nevaren. Duh po gozdovih in lesu se je je oprijel že v mladosti in ga je prinesla s seboj tudi v Črno, kamor sta se z možem preselila leta 1962. Delala je v drevesnici na Rakovcu in nazadnje v Mušeniku na žagi. Skrbeti za dva otroke, Zlatko in Srečka ter pomagati staršem, ki sta se prav tako preselila k njima, so zmogle samo pridne roke nje in njenega moža.

Minule jeseni se je nenadoma znašla na razpotju življenja in smrti. Zašla je v nepovratne steze in misli svojcev iz družine in prijateljev iščejo za njo. Misli polne hvaležnosti se iz dneva v dan stekajo v njen poslednji dom na pokopališču v Črni.

Skrbne družinske matere in žene ni več, spomini nanjo pa jo med družinskimi člani in njenimi prijatelji ohranjajo naprej. Njeni prijatelji

Jubilarji TOZD Nova oprema

Mežnarjevemu očetu v spomin

Z vsako smrtjo se odtrga en člen verige poštenih in grčavih kmetov in spet v naši sredini nastane praznina, ki jo bo le težko kdo zapolnil. Tako vrzel je nastal tudi ob smrti KURNIK Jerneja — Mežnarjevega očeta iz Koprivne.

Rojen je bil 1896. leta v Repinji v Koprivni in ko mu je bilo devet let, je njegov oče kupil Mežnarjevo posestvo. Čeprav je bila kmetija po obsegu manjša, je vseeno nudila debelejši kos kruha kot Mežnarjeva. Repove njive so bile na debeli močevi zemlji, Mežnarjeve rebri pa na tanki in peščeni, vendar so pridne roke tudi tu lahko pridelale dovolj, še več pa, ko se je leta 1926 poročil in si ustvaril številno družino. Ko je leta 1936 pogorela šola, so jo za štiri leta prestavili k Mežnarju. Nič koliko mehov moke je pokojni Jernej znosil iz mlina, da je njegova mati širokosrčno delila kruh bajtarskim in kajžarskim otrokom, ki so bolj lačni kot siti prihajali v šolo. Pa tudi pozneje je bila njegova dobrota neizmerna, kar se je posebej pokazalo med zadnjo vojno. On ni nikoli pozabil grozot prve svetovne vojne, ki jo je preživel na Soški fronti. Po vojni je gospodaril naprej, dokler ga pred osemnajstimi leti ni pre-

magala bolezen. Od tedaj naprej je hodil le še ob dveh palicah. Nič več ni nameril koraka po njivah, da bi zasejal prvo pest žita ali široko razkoračen zarezal prvo red v nepokošeno travo. Zal, tako trden in žilav kot je bil, je moral kloniti. Z drsajočimi koraki je premeril pot le še do hleva in nazaj, delo pa je moral prepustiti drugim. Vendar je kljub boleznim še vedno ostal gospodar in »glava« družine. Se vedno so se zvečer zbrali okrog mize in on je bil tisti, ki je svetoval, vodil in učil.

Pred sedmimi leti mu je hudo zbolela žena. Štiri leta je ležala nepokretna in težko je govorila in to ga je hudo potrla. Ure in ure je posedal ob njeni postelji, ji stregel in ji delal družbo. Njena smrt ga je močno potrla. Zaprl se je v vase in če ga domači ne bi toliko bodrili, bi bil najraje sameval v svoji sobi in premišljeval.

Pravijo, da bolezen ljudi zbližuje in to bi lahko rekli za njegove otroke. Tako radi so prihajali pomagat domov bratu in sestri, ki sta se toliko žrtvovala za dva tako težka bolnika, poleg vsega pa še imela na ramenih obsežno posestvo. Vsi so bili tako navezani na bolnega očeta, in tudi po smrti matere so ostali na dom prav tako navezani. Tako so ostali

in bodo tudi po smrti ata, kajti znala sta jim vcepiti to ljubezen do doma in drug do drugega. Čeprav je zlasti hčerka toliko pretrpela ob bolnih starših, bi še naprej rada stregla in jim pomagala, samo da bi še bila med njimi. Tako pa je smrt tista, ki ljudi loči, pa čeprav se imajo še tako radi. Tiho se je poslovil dobri Mežnarjev oče in njegovo oko ne bo več zrlo v vrhove zasnežene Raduhe in Olševe, ki mu je bila posebno pri srcu. Nič več ne bo nameril koraka po njenih grebenih in oči ne bodo več iskale planik med strmimi previsi, ki pa jih je le občudoval, nikoli pa trgal. In ko bo zažarel sleč, si ga ne bo prešerno zataknil za klobuk, kot v mladih letih. Vse je minljivo, vsega je, žal, enkrat konec.

Naj mirno počiva, v tej, njemu tako ljubi, planinski tihoti.

I.

Ko pride vigred in z njo maj,
planike, nežne bele,
na tvoji ljubi Olševi,
spet bodo zacvetele.

II.

Ti pa počij v zemlji tej,
ki te je hranila
in ki ti v dolgih letih teh,
je vse moči izpila.

Anica Kumer

Rojaku!

Teloh na BRINJEVI GORI
bo zopet pognal,
a gospodar več njiv svojih
ne bo oral.

KOROŠKA ga zemlja,
v objem svoj je vzela,
a nanj spomin bo še dolgo ostal.

V. Gerl

Rudi Hudopisk-Rojak

Kdo ni poznal tega naprednega kmeta pod Brinjevo goro?

Odšel je nenadoma. Tako hitro, kot je to podobno njemu: za vsako stvar se je namreč hitro odločil in hitro storil.

Bil je kmet v pravem pomenu besede. Čeprav že starejše generacije, je vendar, kakor hitro so bile za to dane možnosti, preusmeril kmetijo v živinorejo, specializiral se je za mlečno proizvodnjo. Koliko dela, truda in denarja je treba vložiti v to, ve le tisti, ki to sam okusi. Saj moraš veliko žrtvovati tudi na račun svojega osebnega življenjskega standarda!

Rojakov grunt je strm, zato tam ni mogoča uporaba sodobne kmetijske mehanizacije, saj v polni meri ne. Toda Rojak se je znašel: uspelo mu je, da je vzel v najem ravne njive na Fari, ki niso bile popolnoma izkoriščene. Tu so brneli njegovi poljedelski stroji, iz doline je na strmi hrbet Stražišča vsako leto vlačil tiste ogromne mase krme, ki so za veliko čredo krav potrebne. Zanimivo je bilo: če so ga urbanisti pregnali z ene, je šel na drugo njivo. Vse to je počel za ceno mleka, ki nikakor ni stimulativna!

Pri vsem tem ga je morila ena velika skrb. Dobro je namreč vedel, da bo tudi na te njive v kratkem prihrumel veliko večji plug: buldožer, ki bo opravil svoje. Takrat njegova mehanizacija ne bo v polni meri izkoriščena, proizvodnja

mleka pa bo občutno padla. Vendar, te velike skrbi, kakor tudi vseh drugih, je bil tako rekoč čez noč rešen.

Poleg naprednega kmetovanja je zmeraj našel čas tudi za delo za širše družbene koristi. Sodeloval je pri več družbenopolitičnih organizacijah, pri Gozdni, predvsem pa pri Kmetijski zadrugi Prevalje, saj je bil njen soustanovitelj. Lahko ga štejemo med najstarejše zadrušnike v naši dolini. Znal je tudi na pravem mestu jasno in odločno povedati to, kar je mislil. Nikoli ni mečkal ali cinal, povedal je naravnost, ne glede na to, če je to komu po volji ali ne. Vsakokrat pa smo lahko ugotavljali, da je bila njegova kritika dobronamerna, predlogi pa sprejemljivi.

Naj mu bo na tem mestu izrečena javna zahvala za vso požrtvovalno in nesebično delo v družbenopolitičnih organizacijah, pri TOK Ravne, predvsem pa za to, kar je storil na področju zadružništva!

V svojem poklicu je dobro uspel. Uspel je zato, ker je bil izredno vztrajen, iznajdljiv in delaven.

Zemlja, s katero se je ubadal celo življenje, naj mu bo zdaj lahka. Ajnžik